

GRUNI

გრიგოლ რობაქიძის უნივერსიტეტი
GRIGOL ROBAKIDZE UNIVERSITY

სტუდენტური სამეცნიერო კონფერენცია

**„მიმდინარე გამოწვევები თანამედროვე
მეცნიერებაში“**

აბსტრაქტების კრებული

დამუშავებულია ხელოვნური ინტელექტის მიერ

თბილისი

2024

სტუდენტური სამეცნიერო კონფერენცია

„მიმდინარე გამოწვევები თანამედროვე მეცნიერებაში“

კონფერენციის ჩატარების დრო და ადგილი:

2024 წლის 25 დეკემბერი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

(ქ. თბილისი, ირინა ენუქიძის 3)

სამეცნიერო საორგანიზაციო კომიტეტი

მამუკა თავხელიძე - პროფესორი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორი -
საპატიო თავმჯდომარე

ვახტანგ ჭარაია - პროფესორი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის
მოადგილე, ბიზნესისა და მართვის სკოლის დეკანი - თავმჯდომარე

გოჩა ოჩიგავა - პროფესორი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის სამეცნიერო
კვლევების მართვის ცენტრის ხელმძღვანელი - თავმჯდომარის მოადგილე

დარგობრივი წარმომადგენლები

გულნაზი გალდავა - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე,
სამართლის სკოლის დეკანი

გიორგი მირიანაშვილი - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე,
საჯარო მმართველობისა და პოლიტიკის სკოლის დეკანი

ნინო შოშიტაშვილი - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული და
სოციალური მეცნერებების სკოლის დეკანი

ანა თეგეტაშვილი - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის მედიცინის სკოლის დეკანი

საორგანიზაციო ჯგუფი

ლანა ებრალიძე - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის სკოლის დეკანის მოადგილე

ქეთევან მაისურაძე - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის სკოლის დეკანის მოადგილე

თენგიზ თაქთაქიშვილი - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის სკოლის მარკეტინგისა და მენეჯმენტის საბაკალავრო პროგრამების ხელმძღვანელი

გიგი ყუფარაძე - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის სკოლის ტურიზმის საბაკალავრო პროგრამის ხელმძღვანელი

მაკა ფირანაშვილი - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის სკოლის ტურიზმის საბაკალავრო პროგრამის ხელმძღვანელის მოადგილე

თამარ გამსახურდია - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის სკოლის ფინანსების საბაკალავრო პროგრამის ხელმძღვანელი

ნათია დაღელიშვილი - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის სკოლის, ბიზნესის ადმინისტრირების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელი

გიგა თვაური - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის სკოლის, სტარტაპ აქსელერაციის ცენტრის დირექტორი

ამირან მოსულიშვილი - გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის დეკანის მოადგილე, პროგრამების ხელმძღვანელი

სარჩევი

მიმართულება - ეკონომიკა და ბიზნესი.....	9
მარკეტინგული სტრატეგიების ეფექტიანობის ანალიზი ფასდაკლებების პერიოდში.....	10
Analysis of the effectiveness of marketing strategies during discount periods.....	10
Virtual Therapy - მენტალურ ბრძოლაში	11
Virtual Therapy - In the mental battle.....	11
ფულის გათეთრების, ტერორიზმის დაფინანსებისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის მექანიზმები პოლონეთში; თანამშრომლობა ევროსაბჭოსა და ევროკავშირთან	12
Mechanisms for combating money laundering, terrorist financing and corruption in Poland; Cooperation with the Council of Europe and the European Union.....	12
ჩრდილოვანი საბანკო სისტემა და მისი გავლენა ფინანსურ სტაბილურობაზე ფორმირებად ეკონომიკებში	13
Shadow Banking and Its Impact on Financial Stability in Emerging Economies	14
გიგ-ეკონომიკა და მისი გავლენა თანამედროვე შრომის ბაზარზე	15
The gig economy and its impact on the modern labor market.....	15
მიმართულება - სამართალი.....	16
ღირსების უფლება - იარაღი პიროვნების ხელში, რომელიც მას აბსოლუტურად იცავს.....	17
The Right to Dignity - a Weapon in the Hands of a Person, Which Absolutely Protects Him	17
საგანგებო მდგომარეობის გავლენა ადამიანის უფლებებზე: ევროპის ქვეყნების გამოცდილება და საქართველოს წინაშე არსებული გამოწვევები.....	18
The Impact of a State of Emergency on Human Rights: Experience of European Countries and Challenges Facing Georgia.....	18
იძულებითი შრომის აკრძალვის პრინციპისა და არსებული გამონაკლისების სამართლებრივი რეგულირება.....	19
Legal Regulation of the Principle of Prohibition of Forced Labor and Existing Exceptions.....	19
საქართველოს სამართლებრივი ბაზის შესაბამისობა მიგრანტთა კონტრაბანდის წინააღმდეგ საერთაშორისო სამართლის სტანდარტებთან	20
Compliance of Georgia's Legal Framework Against Migrant Smuggling with International Law Standards.....	20
სათადარიგო მოსამართლის ინსტიტუტი საქართველოში და არსებული გამოწვევები	21
The Institute of the Reserve Judge in Georgia and Existing Challenges	21
სამართლიანი სასამართლოს უფლება, როგორც ინდივიდის სამართლებრივი დაცვის მექანიზმი ადამიანის ძირითად უფლებათა და თავისუფლებათა სამართალში და მისი როლი ქართულ და საერთაშორისო კანონმდებლობაში.....	22

The Right to a Fair Trial as a Mechanism of Legal Protection of an Individual in the Law of Fundamental Human Rights and Freedoms and Its Role in Georgian and International Legislation...	22
ინტერნეტის ბნელი მხარის, ე.წ. დარქნეტის, როლი ადამიანთა ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) ტრანსნაციონალური ქსელების ხელშეწყობაში და მასთან ბრძოლის თანამედროვე გზები	23
The role of the dark side of the Internet, the so-called darknet, in facilitating transnational human trafficking networks and modern ways to combat it	23
არჩევნების ცნება - დემოკრატიულ რეალობას მორგებული პროპორციული და მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემები	24
The Concept of Elections - Proportional and Majoritarian Electoral Systems Adapted to Democratic Reality	24
ფეტუსის სიცოცხლის უფლება და აბორტთან დაკავშირებული სამართლებრივი მოწესრიგება ქართულ და უცხოურ კანონმდებლობაზე დაყრდნობით	25
The Right to Fetal Life and Legal Regulation of Abortion Based on Georgian and Foreign Legislation	25
ცხოველის სამართლებრივი მდგომარეობა და მორალური დილემები	26
Legal Status of Animals and Moral Dilemmas	26
არამატერიალური ქონებრივი სიკეთეების ისტორიული განვითარების ფონი და თანამედროვე გერმანული მიდგომა	27
Background of the Historical Development of Intangible Property and the Modern German Approach	27
სუბროგაცია, როგორც მზღვეველის მოთხოვნის დაკმაყოფილების საშუალება დაზღვევის სამართალში	28
Subrogation as a means of satisfying the insurer's claim in insurance law	28
ქირავნობისა და იჯარის ხელშეკრულებების შედარებითი ანალიზი: ძირითადი განსხვავებები და სამართლებრივი შედეგები	29
Comparative Analysis of Rental and Lease Agreements: Main Differences and Legal Consequences ..	29
დისკრიმინაციული დევნა რელიგიური ნიშნით: იეზიდების გენოციდი საერთაშორისო სისხლის სამართალში	30
Religiously-based Discrimination: The Yazidi Genocide in International Criminal Law	30
მიგრაცია და დანაშაული ადამიანურობის წინააღმდეგ (ურთიერთმიმართება)	31
Migration and Crimes Against Humanity (Interaction)	31
ბავშვთა ონლაინ ტრეფიკინგი - ტრეფიკინგის წინააღმდეგ ბრძოლის თანამედროვე გამოწვევები და რეკომენდაციები	32
Online Child Trafficking - Contemporary Challenges and Recommendations for Combating	32
საქართველოში მიმდინარე განგრძობადი ოკუპაცია და რუსეთის მიერ საერთაშორისო სამართლის ვალდებულებათა დარღვევა	33
The ongoing occupation of Georgia and Russia's violation of its obligations under international law.	33

ბავშვთა საუკეთესო ინტერესი შვილად აყვანის პროცესში:საქართველოს მდგომარეობა და..	34
გზა ევროპული სტანდარტებისკენ.....	34
The Best Interests of Children in the Adoption Process: Georgia's Situation and.....	34
The Path to European Standards	34
თანხმობის ცნების სტანდარტი სექსუალური ძალადობის საქმეებში.....	35
The Standard of Consent in Sexual Assault Cases.....	35
ელექტრონული კომერცია. ონლაინ პლატფორმებსა და ელექტრონულ კომერციასთან დაკავშირებულ პრობლემათა სამართლებრივი ანალიზი	36
E-commerce. Legal analysis of problems related to online platforms and e-commerce	36
საქართველოში საკანონმდებლო რეფერენდუმის დანერგვის მართებულობა	37
The validity of the legislative referendum in Georgia	37
მეუღლეთა თანასაკუთრების წარმოშობის წესი და პირობები	38
Rules and conditions for the origin of joint ownership of spouses.....	38
დანაშაულის სტადიების საკითხი არაპირდაპირი განზრახვისას	39
The issue of stages of crime in indirect intent	39
ალგორითმიდან ავტორობამდე: ხელოვნური ინტელექტი, როგორც საავტორო უფლებების შესაძლო სუბიექტი.....	40
From Algorithm to Authorship: Artificial Intelligence as a Possible Subject of Copyright.....	40
ვალდებულების შესრულების შეუძლებლობისა და ფორსმაჟორის კოლიზია ქართულ სასამართლო პრაქტიკაში	41
The Conflict of Impossibility of Performance of Obligations and Force Majeure in Georgian Judicial Practice.....	41
ხელოვნური ინტელექტის: deep fake-ის ზეგავლენა ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა სამართალზე, მისი გამოწვევები და საერთაშორისო პრაქტიკა.	42
Artificial Intelligence: The Impact of Deep Fake on Human Rights and Freedoms Law, Its Challenges and International Practice.	42
საკონსტიტუციო სასამართლოს როლი პოლიტიკურ ცხოვრებაში.....	43
The Role of the Constitutional Court in Political Life	44
ხელოვნური ინტელექტის გავლენა ადამიანის ძირითად უფლებებზე	45
The Impact of Artificial Intelligence on Fundamental Human Rights	45
არასრულწლოვანთა საკუთრებაზე უფლებამოსილების განხორციელების თავისებურებები	46
Peculiarities of the Exercise of Minors' Powers over Property	46
თავდაცვის უფლების მქონე მხარე ისრაელ-პალესტინის შეიარაღებულ დაპირისპირებაში...	47
The Right to Self-Defense in the Israeli-Palestinian Armed Conflict.....	47
არასრულწლოვანთა პერსონალურ მონაცემთა დაცვა ციფრულ სამყაროში	48

Protection of Personal Data of Minors in the Digital World.....	48
აუცილებელი გზის პრობლემატიკა სანივთო სამართალში	49
The problem of the necessary road in commercial law.....	50
სუროგაცია და ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სამართალი	51
Surrogacy and International Human Rights Law	51
პირის უფლებაუნარიანობა-ქმედუნარიანობა	52
Legal Capacity of a Person	52
რომაული სამართლის მემკვიდრეობა და მისი გავლენა სხვადასხვა იურიდიულ სისტემებზე	53
The Legacy of Roman Law and Its Influence on Various Legal Systems	53
ელექტრონული აპარატების გამოყენება საარჩევნო პროცესებში-თანამედროვე საქართველო, თანამედროვე გამოწვევების წინაშე	54
The use of electronic devices in electoral processes - modern Georgia, facing modern challenges	54
Second-year students of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University	54
სოციალური კონტრაქტის თეორია: ფუნდამენტური პრინციპები და გავლენა	55
Social Contract Theory: Fundamental Principles and Impact on Society	56
არჩევნებში სავალდებულო მონაწილეობა - დემოკრატიული განვითარებისკენ მიმართული ბიძგი, თუ პიროვნების ავტონომიის შეზღუდვა?.....	56
Compulsory participation in elections - a push towards democratic development or a restriction of personal autonomy?.....	57
ფემიციდის სამართლებრივი რეგულირება და პრაქტიკული გამოწვევები.....	58
Legal Regulation of Femicide and Practical Challenges.....	59
დაუმთავრებელი დანაშაული და მისი პრობლემური ასპექტები	59
Unfinished Crime and Its Problematic Aspects.....	60
დევნა გენდერის ნიშნით, როგორც დანაშაული ადამიანურობის წინააღმდეგ	60
Persecution on the Basis of Gender as a Crime Against Humanity	61
ქორწინების კონსტიტუციური გარანტიებისა და რეგულაციების გამოწვევები	61
Challenges of Constitutional Guarantees and Regulations of Marriage	62
დაზარალებულის უფლებები სისხლის სამართლის პროცესში	62
Victim's Rights in Criminal Justice	63
საქართველოში არსებული ცნობიერების პრობლემა შრომითი სამართლის კრილში.....	63
The problem of awareness in Georgia in the context of labor law.....	64
სამართლიანობის აღდგენა, როგორც სასჯელის ფუნდამენტური მიზანი	64
Restoring Justice as a Fundamental Goal of Punishment.....	65

ონლაინ ბაზრები და პროდუქტის პასუხისმგებლობის რისკები	65
Online Markets and Product Liability Risk	66
მიმართულება - მედიცინა.....	67
საკანონმდებლო ორგანოში ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლობის პრობლემა საქართველოში და რეკომენდაციები პოლიტიკაში მათი როლის გასაზრდელად	68
The Problem of Representation of Ethnic Minorities in the Legislative Body in Georgia and Recommendations for Increasing Their Role in Politics.....	68
ხელოვნური ინტელექტი და მედიცინა	69
Artificial Intelligence and Medicine	70
მიმართულება - პოლიტიკური მეცნიერებანი.....	71
ღია მმართველობა, მისი მნიშვნელობა და გამოწვევები	71
Open Governance, Its Importance and Challenges	72
დუალური განათლების თანამედროვე გამოწვევები საქართველოში.....	72
Contemporary Challenges of Dual Education in Georgia	73
მიმართულება - ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებები.....	74
„პოზიტიური მშობლობის” ცოდნის შესწავლა	74
Study of ‘Positive Parenting’ Knowledge	75

მიმართულება - ეკონომიკა და ბიზნესი

მარკეტინგული სტრატეგიების ეფექტიანობის ანალიზი ფასდაკლებების პერიოდში

ავტორი - თიკო რობაკიძე

ხელმძღვანელი - თენგიზ თაქთაქიშვილი

გრიგოლ რობაკიძის სახელობის უნივერსიტეტი

კვლევის მიზანი იყო შეემოწმებინა, თუ რამდენად შეესაბამება მარკეტინგული სტრატეგიები რეალურ ქმედებებს ფასდაკლების პერიოდებში, კერძოდ, ახალი წლის და შავი პარასკევის დროს. კვლევისთვის შეირჩა ტექნიკის პროდუქციის სექტორი და გაანალიზდა რამდენიმე მაღაზიის მარკეტინგული კამპანიები. შედეგებმა აჩვენა, რომ ხშირად არსებობს შეუსაბამობა დაანონსებულ ფასდაკლებებსა და რეალურ ფასებს შორის, ასევე, პროდუქტების ხელმისაწვდომობის პრობლემები. ამან გამოიწვია მომხმარებელთა უკმაყოფილება და შეამცირა კომპანიების რეპუტაცია. კვლევა ხაზს უსვამს მარკეტინგული სტრატეგიების გამჭვირვალობისა და ეფექტურობის მნიშვნელობას.

Analysis of the effectiveness of marketing strategies during discount periods

Author - Tiko Robakidze

Supervisor - Tengiz Taktakishvili

Grigol Robakidze University

The aim of the study was to examine whether marketing strategies correspond to real actions during discount periods, in particular, during the New Year and Black Friday. The hardware products sector was selected for the study and the marketing campaigns of several stores were analyzed. The results showed that there is often a discrepancy between the announced discounts and the actual prices, as well as problems with product availability. This led to consumer dissatisfaction and reduced the reputation of companies. The study emphasizes the importance of transparency and effectiveness of marketing strategies.

Virtual Therapy - მენტალურ ბრძოლაში

ავტორები - ანა კურტანიძე, ანდრია მაისურაძე
ხელმძღვანელი - თენგიზ თაქთაქიშვილი
გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

თანამედროვე საზოგადოებაში მენტალური ჯანმრთელობის პრობლემები სულ უფრო გავრცელებული ხდება. სტატიაში წარმოდგენილია კვლევა, რომელიც იკვლევს მენტალური ჯანმრთელობის მდგომარეობას თანამედროვე ახალგაზრდებში და ანალიზებს ვირტუალური თერაპიის პოტენციალს ამ პრობლემის მოსაგვარებლად. კვლევის შედეგები აჩვენებს, რომ ახალგაზრდებს აწუხებთ სხვადასხვა სახის მენტალური პრობლემები, როგორცაა დეპრესია, შფოთვა და პანიკური შეტევები. ასევე, კვლევა აჩვენებს, რომ ახალგაზრდები მზად არიან ისარგებლონ ვირტუალური თერაპიის მომსახურებით. სტატიაში წარმოდგენილია "Virtual Therapy" აპლიკაციის კონცეფცია, რომელიც მომხმარებელს საშუალებას აძლევს მიიღოს პერსონალიზებული ფსიქოლოგიური მომსახურება ონლაინ. ავტორები ამტკიცებენ, რომ ვირტუალური თერაპია შეიძლება იყოს ეფექტური გადაწყვეტა მენტალური ჯანმრთელობის პრობლემების მქონე ადამიანებისთვის.

Virtual Therapy - In the mental battle

Authors - Ana Kurtanidze, Andria Maisuradze
Supervisor - Tengiz Taktakishvili
Grigol Robakidze University

Mental health issues are becoming increasingly prevalent in contemporary society. ¹ This study investigates the mental health status of modern youth and analyzes the potential of virtual therapy as a solution to these problems. Research findings indicate that young people are experiencing various mental health issues such as depression, anxiety, and panic attacks. ² Additionally, the study shows that young people are willing to utilize virtual therapy services. The paper presents the concept of the "Virtual Therapy" application, which allows users to receive personalized psychological services online. The authors argue that virtual therapy can be an effective solution for individuals struggling with mental health issues.

**ფულის გათეთრების, ტერორიზმის დაფინანსებისა და კორუფციის წინააღმდეგ
ბრძოლის მექანიზმები პოლონეთში; თანამშრომლობა ევროსაბჭოსა და ევროკავშირთან**

ავტორი - გიგი ვარაზანაშვილი

ხელმძღვანელი - გიორგი ქვარაია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

კვლევაში განხილულია პოლონეთის შესაბამისობა MONEYVAL-ის რეკომენდაციებთან ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის კუთხით. ანალიზი ფოკუსირებულია 2021 წლის ურთიერთშეფასების ანგარიშში ასახულ რეკომენდაციების განხორციელებაზე. თუმცა, გარკვეულ სფეროებში პროგრესის მიუხედავად, კვლევა ავლენს, რომ პოლონეთი კვლავ დგას გამოწვევების წინაშე, უპირველეს ყოვლისა, საჯარო მოხელეთა ფინანსური დეკლარაციების გამჭვირვალობის უზრუნველყოფისა და სამართალდამცავი ორგანოების მუშაობაში არსებული სისუსტეების აღმოფხვრის კუთხით. მიუხედავად იმისა, რომ პოლონეთმა გააკეთა ძალისხმევა ევროკავშირის დირექტივებთან შესაბამისობის მისაღწევად, ანტიკორუფციული ღონისძიებების ეფექტურობა კვლავ შეზღუდულია. კვლევა ხაზს უსვამს საჭიროებას, გაგრძელდეს ძალისხმევა სამართლებრივი ჩარჩოს გაძლიერების, გამჭვირვალობის გაზრდისა და პოლონეთში ანტიკორუფციული უწყებების ეფექტურობის გაუმჯობესებისათვის.

Mechanisms for combating money laundering, terrorist financing and corruption in Poland;

Cooperation with the Council of Europe and the European Union

Author - Gigi Varazanashvili

Supervisor - Giorgi Kvaraia

Tbilisi State University

This study examines Poland's compliance with MONEYVAL recommendations on combating money laundering and terrorist financing. The analysis focuses on the implementation of recommendations outlined in the 2021 Mutual Evaluation Report. Despite progress in certain areas, the study finds that Poland still faces challenges, particularly in ensuring transparency in financial declarations of public officials and addressing vulnerabilities in law enforcement. While Poland has made efforts to align with European Union directives, the effectiveness of anti-corruption measures remains limited. The study underscores the need for continued efforts to strengthen the legal framework, enhance transparency, and improve the effectiveness of anti-corruption agencies in Poland.

**ჩრდილოვანი საბანკო სისტემა და მისი გავლენა ფინანსურ სტაბილურობაზე
ფორმირებად ეკონომიკებში¹**

ავტორი - მარიამ ლაშხი
ხელმძღვანელი - დავით სიხარულიძე
აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

ჩრდილოვანი საბანკო სისტემა წარმოადგენს ფინანსურ ინსტიტუტთა ქსელს, რომელიც ოპერირებს ტრადიციული, რეგულირებული საბანკო სისტემის მიღმა. ჩრდილოვანი ბანკები ახორციელებენ საკრედიტო შუამავლობას და სხვა ფინანსურ ფუნქციებს, როგორცაა სეკურიტიზაცია და რეპო ოპერაციები, მაგრამ არ ექვემდებარებიან იგივე ზედამხედველობასა და რეგულაციებს, რასაც კომერციული ბანკები.

მოცემული ნაშრომი იკვლევს ჩრდილოვანი საბანკო სისტემის ზრდის განმსაზღვრელ ფაქტორებსა და მის გავლენას ფინანსურ სტაბილურობაზე ფორმირებად ეკონომიკებში. კვლევისთვის გამოყენებულია 10 ქვეყნის მონაცემები, მათ შორის საქართველოსი. ნაშრომში განხილულია ჩრდილოვანი ბანკინგის გაზომვის სხვადასხვა მეთოდოლოგია და წარმოდგენილია რისკის შეფასების მეტრიკა.

კვლევის შედეგები აჩვენებს, რომ ჩრდილოვანი ბანკინგის ზრდა შეიძლება უარყოფითად აისახოს ფინანსურ სტაბილურობაზე, განსაკუთრებით კრიზისულ პერიოდებში. თუმცა, ამავდროულად, ჩრდილოვანი ბანკებს შეუძლიათ ხელი შეუწყონ ფინანსურ ინოვაციასა და ეფექტიანობის ზრდას.

¹ კვლევა [PHDF-23-629] განხორციელდა შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით/

Shadow Banking and Its Impact on Financial Stability in Emerging Economies²

Author - Mariam Lashkhi

Head - David Sikharulidze

Eastern European University

Shadow banking is a network of financial institutions that operate outside the traditional, regulated banking system. Shadow banks perform credit intermediation and other financial functions, such as securitization and repo operations, but are not subject to the same supervision and regulations as commercial banks.

This paper examines the determinants of the growth of the shadow banking system and its impact on financial stability in emerging economies. Data from 10 countries, including Georgia, are used for the study. The paper discusses various methodologies for measuring shadow banking and presents risk assessment metrics.

The research findings show that the growth of shadow banking can negatively impact financial stability, especially in times of crisis. However, at the same time, shadow banks can promote financial innovation and efficiency gains.

² This research [PHDF-23-629] has been supported by Shota Rustaveli National Science Foundation of Georgia (SRNSFG)

გიგ-ეკონომიკა და მისი გავლენა თანამედროვე შრომის ბაზარზე

ავტორები - მარიამ გულიშვილი და თამთა უბილავა
ხელმძღვანელი - მარიამ გაიპარაშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

გიგ ეკონომიკის აღმავლობა მნიშვნელოვნად ცვლის შრომის ბაზარს, მაგრამ ამასთანავე აჩენს მრავალ საკითხს. ეს კვლევა განიხილავს გიგ ეკონომიკის დადებით და უარყოფით მხარეებს, ფოკუსირდება მუშაკთა უფლებების დაცვის საკითხზე და სამართლებრივი რეგულირების აუცილებლობაზე. ანალიზი აჩვენებს, რომ მიუხედავად მოქნილობისა და შემოსავლის გაზრდის შესაძლებლობისა, გიგ მუშაკები ხშირად ემუშავებენ შრომითი უფლებების დარღვევის რისკის წინაშე, როგორცაა სოციალური დაცვის ნაკლებობა და არასტაბილური შემოსავალი. კვლევა ასევე განიხილავს საერთაშორისო გამოცდილებას და რეკომენდაციებს გიგ ეკონომიკის ეფექტური რეგულირებისათვის. დასკვნის სახით აღინიშნება, რომ გიგ ეკონომიკის განვითარებისთვის აუცილებელია მოქნილი და ეფექტური სამართლებრივი ჩარჩოს შექმნა, რომელიც დაიცავს მუშაკთა უფლებებს და ხელს შეუწყობს ეკონომიკურ ზრდას.

The gig economy and its impact on the modern labor market

Authors - Mariam Gulishvili and Tamta Ubilava
Supervisor - Mariam Gaiparashvili
Tbilisi State University

The rise of the gig economy is significantly changing the labor market, but at the same time it raises many issues. This study examines the positive and negative sides of the gig economy, focusing on the issue of protecting workers' rights and the need for legal regulation. The analysis shows that despite the flexibility and the opportunity to increase income, gig workers often face the risk of labor rights violations, such as lack of social protection and unstable income. The study also discusses international experience and recommendations for effective regulation of the gig economy. In conclusion, it is noted that the development of the gig economy requires the creation of a flexible and effective legal framework that will protect workers' rights and promote economic growth.

მიმართულება - სამართალი

ღირსების უფლება - იარაღი პიროვნების ხელში, რომელიც მას აბსოლუტურად იცავს

ავტორი - ანანო სვიმონიშვილი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომი ანალიზებს ადამიანის ღირსების უფლების დარღვევის პრობლემას თანამედროვე სამართლებრივ სისტემაში. ავტორი აჩვენებს, რომ მიუხედავად იმისა, რომ ღირსება აბსოლუტური უფლებაა, მისი დარღვევის შემთხვევები ხშირად გვხვდება პრაქტიკაში. ნაშრომში განხილულია როგორც თეორიული საკითხები, ასევე კონკრეტული სასამართლო პრეცედენტები. ავტორი ასკვნის, რომ ღირსების უფლების დაცვის გაძლიერება მოითხოვს როგორც საკანონმდებლო ცვლილებებს, ასევე სასამართლო პრაქტიკის გაუმჯობესებას.

The Right to Dignity - a Weapon in the Hands of a Person, Which Absolutely Protects Him

Author - Anano Svimonishvili

Tbilisi State University

The paper analyzes the problem of violation of the right to human dignity in the modern legal system. The author shows that despite the fact that dignity is an absolute right, cases of its violation are often found in practice. The paper discusses both theoretical issues and specific judicial precedents. The author concludes that strengthening the protection of the right to dignity requires both legislative changes and improvement of judicial practice.

საგანგებო მდგომარეობის გავლენა ადამიანის უფლებებზე: ევროპის ქვეყნების გამოცდილება და საქართველოს წინაშე არსებული გამოწვევები

ავტორები - ანი ბერია და თათია ინჯგია

ხელმძღვანელი: კახი სამხარაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

წინამდებარე კვლევა სიღრმისეულად განიხილავს საქართველოში საგანგებო მდგომარეობის დროს ადამიანის უფლებების დაცვის საკითხს. ანალიზდება საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამისი დებულებები და მათი შესაძლო გამოყენება ადამიანის უფლებების შეზღუდვისთვის. ასევე, სტატიაში წარმოდგენილია საერთაშორისო სტანდარტები და პრაქტიკა ამ მიმართულებით. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ საქართველოს კონსტიტუციაში არსებობს გარკვეული სიზუსტისა და ერთმნიშვნელოვნების პრობლემები საგანგებო მდგომარეობის დროს ადამიანის უფლებების შეზღუდვის შესახებ დებულებებში. ასევე, გამოვლინდა, რომ საქართველოს პრაქტიკაში საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადება ხშირად თან ახლავს ადამიანის უფლებების შეზღუდვას, რაც საჭიროებს უფრო მკაცრ კონტროლს და ბალანსს სახელმწიფო ინტერესებსა და ადამიანის უფლებებს შორის. კვლევა ასევე აჩვენებს, რომ COVID-19 პანდემიის დროს საქართველოში გამოცხადებულმა საგანგებო მდგომარეობამ გამოავლინა კონსტიტუციური ჩარჩოს გარკვეული სისუსტეები.

The Impact of a State of Emergency on Human Rights: Experience of European Countries and Challenges Facing Georgia

Authors - Ani Beria and Tatia Injgia

Supervisor: Kakhi Samkharadze

Tbilisi State University

This study provides an in-depth analysis of the issue of human rights protection during a state of emergency in Georgia. The relevant provisions of the Constitution of Georgia and their possible use for restricting human rights are analyzed. The article also presents international standards and practice in this direction. The study found that the Constitution of Georgia has certain problems of precision and ambiguity in the provisions on restricting human rights during a state of emergency. It also revealed that in Georgian practice, the declaration of a state of emergency is often accompanied by the restriction of human rights, which requires stricter control and balance between state interests and human rights. The study also shows that the state of emergency declared in Georgia during the COVID-19 pandemic revealed certain weaknesses in the constitutional framework.

იძულებითი შრომის აკრძალვის პრინციპისა და არსებული გამონაკლისების სამართლებრივი რეგულირება

ავტორი - ანი კამკამიძე და ბექა მამულაძე

ხელმძღვანელი - სალომე ჭელიძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

წინამდებარე კვლევა იძულებითი შრომის აკრძალვის საკითხს სიღრმისეულად სწავლობს საქართველოს კონტექსტში. ანალიზდება საქართველოს კონსტიტუცია, შრომის კოდექსი და სხვა დაკავშირებული ნორმატიული აქტები, ასევე საერთაშორისო სტანდარტები. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ საქართველოს კანონმდებლობა იძულებით შრომას კრძალავს და ეს დებულება შეესაბამება საერთაშორისო სტანდარტებს. თუმცა, კანონმდებლობაში არსებობს გარკვეული გამონაკლისები, რომლებიც შესაძლოა ბოროტად იქნას გამოყენებული. კვლევა ასევე განიხილავს ამ გამონაკლისების პოტენციურ რისკებს და გთავაზობს რეკომენდაციებს კანონმდებლობის გასაუმჯობესებლად და იძულებითი შრომის წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერებისთვის.

Legal Regulation of the Principle of Prohibition of Forced Labor and Existing Exceptions

Authors - Ani Kamkamidze and Beka Mamuladze

Supervisor - Salome Chelidze

Tbilisi State University

This study examines the issue of prohibition of forced labor in depth in the Georgian context. The Constitution of Georgia, the Labor Code and other related normative acts, as well as international standards, are analyzed. The study found that Georgian legislation prohibits forced labor and this provision is in line with international standards. However, there are certain exceptions in the legislation that may be abused. The study also discusses the potential risks of these exceptions and offers recommendations for improving the legislation and strengthening the fight against forced labor.

საქართველოს სამართლებრივი ბაზის შესაბამისობა მიგრანტთა კონტრაბანდის წინააღმდეგ საერთაშორისო სამართლის სტანდარტებთან

ავტორი - ანა შიოშვილი

ხელმძღვანელი - მერი კაპანაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მიგრანტთა კონტრაბანდა საქართველოში წარმოადგენს სერიოზულ გამოწვევას საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისა და ადამიანის უფლებებისთვის. ამ კვლევის მიზანია შეაფასოს საქართველოს მიერ მიღებული ზომები მიგრანტთა კონტრაბანდის წინააღმდეგ ბრძოლისა და მსხვერპლთა დაცვის მიმართულებით. ანალიზი ეფუძნება საქართველოს კანონმდებლობას, საერთაშორისო სტანდარტებს და მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ ჩატარებულ კვლევებს. კვლევა აჩვენებს, რომ საქართველომ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა მიგრანტთა კონტრაბანდის წინააღმდეგ ბრძოლის მიმართულებით, მათ შორის, მიიღო შესაბამისი კანონმდებლობა, შექმნა საუწყებოთაშორისი საკოორდინაციო საბჭო და გააძლიერა თანამშრომლობა საერთაშორისო პარტნიორებთან. თუმცა, კვლევა ასევე აჩვენებს გარკვეულ გამოწვევებს, როგორცაა: საზღვრის მართვის სისტემის გაუმჯობესების საჭიროება, მიგრანტთა კონტრაბანდის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხების პრიორიტეტიზაცია სახელმწიფო დონეზე და მსხვერპლთა დაცვის მექანიზმების გაძლიერება. კვლევის დასკვნები ხაზს უსვამს საქართველოს მიერ განხორციელებული პროგრესის მნიშვნელობას და ამავდროულად აღნიშნავს მომავალი გამოწვევების არსებობას.

Compliance of Georgia's Legal Framework Against Migrant Smuggling with International Law Standards

Author - Anna Shioshvili

Supervisor - Meri Kapanadze

Tbilisi State University

Migrant smuggling in Georgia poses a serious challenge to public security and human rights. The aim of this study is to assess the measures taken by Georgia to combat migrant smuggling and protect victims. The analysis is based on Georgian legislation, international standards and research conducted by the International Organization for Migration. The study shows that Georgia has taken significant steps to combat migrant smuggling, including adopting relevant legislation, establishing an inter-agency coordination council and strengthening cooperation with international partners. However, the study also highlights certain challenges, such as the need to improve the border management system, prioritize the fight against migrant smuggling at the state level, and strengthen victim protection mechanisms. The study's findings highlight the progress made by Georgia while also noting the challenges ahead.

სათადარიგო მოსამართლის ინსტიტუტი საქართველოში და არსებული გამოწვევები

ავტორები - გიგა ჯანჯღავა და ნინო ჩილაჩავა

ხელმძღვანელი - ირა აქუბარდია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომი ანალიზებს სათადარიგო მოსამართლის ინსტიტუტის შესაბამისობას საქართველოს სისხლის სამართლის პროცესის ძირითად პრინციპებთან. კერძოდ, ყურადღება გამახვილებულია სამართლიანი სასამართლოს პრინციპზე და საქმის განმხილველი სასამართლოს შემადგენლობის უცვლელობის პრინციპზე. კვლევა ასევე შეადარებს სათადარიგო მოსამართლისა და სათადარიგო ნაფიც მსაჯულის ინსტიტუტებს. ანალიზი აჩვენებს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით გათვალისწინებული სათადარიგო მოსამართლის დანიშვნის წესი ეწინააღმდეგება ზემოაღნიშნულ პრინციპებს, რადგან სათადარიგო მოსამართლე ხშირად ერთვება საქმის განხილვაში მის დაწყების შემდეგ და არ არის საკმარისად ინფორმირებული საქმის გარემოებების შესახებ. ეს კი საფრთხეს უქმნის სამართლიანი სასამართლოს პრინციპის დაცვას. ნაშრომი ასევე განიხილავს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკას და აღნიშნავს, რომ მიუხედავად არსებული პრობლემებისა, საკონსტიტუციო სასამართლომ ჯერჯერობით არ გააუქმა სადავო ნორმა. კვლევის დასკვნით ნაწილში წარმოდგენილია შემოთავაზებები საკანონმდებლო ხარვეზების აღმოსაფხვრელად და სამართლიანი სასამართლოს პრინციპის უფრო ეფექტურად დასაცავად.

The Institute of the Reserve Judge in Georgia and Existing Challenges

Authors - Giga Janjgava and Nino Chilachava

Supervisor - Ira Akubardia

Tbilisi State University

The paper analyzes the compliance of the institute of the reserve judge with the basic principles of the criminal procedure of Georgia. In particular, the focus is on the principle of a fair trial and the principle of the immutability of the composition of the court considering the case. The study will also compare the institutes of the reserve judge and the reserve jury. The analysis shows that the procedure for appointing a reserve judge provided for by the Criminal Procedure Code of Georgia contradicts the above-mentioned principles, since the reserve judge often joins the consideration of the case after its commencement and is not sufficiently informed about the circumstances of the case. This poses a threat to the protection of the principle of a fair trial. The paper also discusses the practice of the Constitutional Court of Georgia and notes that despite the existing problems, the Constitutional Court has not yet repealed the disputed norm. The final part of the study presents proposals for eliminating legislative shortcomings and more effectively protecting the principle of a fair trial.

სამართლიანი სასამართლოს უფლება, როგორც ინდივიდის სამართლებრივი დაცვის მექანიზმი ადამიანის ძირითად უფლებათა და თავისუფლებათა სამართალში და მისი როლი ქართულ და საერთაშორისო კანონმდებლობაში

ავტორები - გიორგი სანიკიძე და მარიამ იოსელიანი
ხელმძღვანელი - ასისტენტ - პროფესორი ზურაბ მაჭარაძე
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომი ეძღვნება სამართლიანი სასამართლოს უფლების ანალიზს საქართველოს კონტექსტში. კვლევა განიხილავს ამ უფლების მნიშვნელობას, საპროცესო გარანტიებს, საქართველოს კანონმდებლობაში ასახვას და საერთაშორისო სამართლებრივ პრაქტიკას. ანალიზი აჩვენებს, რომ სამართლიანი სასამართლოს უფლება არის ადამიანის ძირითადი უფლება, რომელიც მოიცავს ინდივიდის უფლებას მიმართოს დამოუკიდებელ და მიუკერძოებელ სასამართლოს, რომელიც განიხილავს მის საქმეს გონივრულ ვადაში, საჯაროდ და მხარეთა თანაბარი მონაწილეობით. კვლევა ასევე ანალიზებს საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამის დებულებებს და საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკას. ნაშრომის მთავარი დასკვნაა, რომ საქართველოს საკანონმდებლობა და სასამართლო პრაქტიკა, მიუხედავად გარკვეული პროგრესისა, მაინც საჭიროებს გაუმჯობესებას სამართლიანი სასამართლოს უფლების სრულად უზრუნველსაყოფად. ავტორი გთავაზობს რეკომენდაციებს სამართლებრივი ჩარჩოს გასაძლიერებლად და სასამართლო პრაქტიკის გასაუმჯობესებლად.

The Right to a Fair Trial as a Mechanism of Legal Protection of an Individual in the Law of Fundamental Human Rights and Freedoms and Its Role in Georgian and International Legislation

Authors - Giorgi Sanikidze and Mariam Ioseliani
Supervisor - Assistant Professor Zurab Macharadze
Tbilisi State University

The paper is devoted to the analysis of the right to a fair trial in the Georgian context. The study discusses the importance of this right, procedural guarantees, its reflection in Georgian legislation and international legal practice. The analysis shows that the right to a fair trial is a fundamental human right, which includes the right of an individual to apply to an independent and impartial court, which will consider his case within a reasonable time, in public and with the equal participation of the parties. The study also analyzes the relevant provisions of the Constitution of Georgia and the practice of the Constitutional Court. The main conclusion of the paper is that Georgian legislation and judicial practice, despite some progress, still need to be improved to fully ensure the right to a fair trial. The author offers recommendations to strengthen the legal framework and improve judicial practice.

ინტერნეტის ბნელი მხარის, ე.წ. დარქნეტის, როლი ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) ტრანსნაციონალური ქსელების ხელშეწყობაში და მასთან ბრძოლის თანამედროვე გზები

ავტორი - გიორგი ჩიტაია

ხელმძღვანელი - დავით ქანთარია, თსუ მოწვეული ლექტორი, დოქტორანტი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომი იკვლევს დარქნეტის როლს ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) ფაცილიტაციაში. ანალიზი ფოკუსირდება ტექნოლოგიების მიერ შექმნილ გამოწვევებზე, საერთაშორისო სამართლებრივ რეაგირებაზე და რეკომენდაციებს სამართალდამცავი ორგანოებისა და სახელმწიფოებისთვის. კვლევა აჩვენებს, რომ დარქნეტი და სხვა ონლაინ პლატფორმები აძლევენ დამნაშავეებს შესაძლებლობას, ანონიმურად გაყიდონ ადამიანები, განსაკუთრებით ქალები და ბავშვები, სექსუალური ექსპლუატაციისა და იძულებითი შრომისთვის. ნაშრომი ასევე განიხილავს ტექნოლოგიების მიერ შექმნილ სხვა გამოწვევებს, როგორცაა მსხვერპლების იდენტიფიკაციის სირთულე და დამნაშავეების პასუხისმგებლობის დადგენა. კვლევის მთავარი დასკვნაა, რომ დარქნეტი წარმოადგენს სერიოზულ საფრთხეს ადამიანით ვაჭრობის წინააღმდეგ ბრძოლისთვის. ავტორი გთავაზობს რეკომენდაციებს საერთაშორისო თანამშრომლობის გაძლიერების, სამართლებრივი ჩარჩოს გაუმჯობესების და ტექნოლოგიების ეფექტური გამოყენების მიმართულებით.

The role of the dark side of the Internet, the so-called darknet, in facilitating transnational human trafficking networks and modern ways to combat it

Author - Giorgi Chitaia

Supervisor - David Kantaria, Visiting Lecturer, Faculty of Law, PhD student.

Tbilisi State University

The paper examines the role of the darknet in facilitating human trafficking. The analysis focuses on the challenges created by technology, the international legal response, and recommendations for law enforcement agencies and states. The study shows that the darknet and other online platforms enable criminals to anonymously sell people, especially women and children, for sexual exploitation and forced labor. The paper also discusses other challenges created by technology, such as the difficulty of identifying victims and holding perpetrators accountable. The main conclusion of the study is that the darknet poses a serious threat to the fight against human trafficking. The author offers recommendations for strengthening international cooperation, improving the legal framework, and effectively using technology.

არჩევნების ცნება - დემოკრატიულ რეალობას მორგებული პროპორციული და მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემები

ავტორები - ანანო ქუთათელაძე და გუგა ლაგვილავა
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომი აანალიზებს მაჟორიტარული და პროპორციული საარჩევნო სისტემების ძლიერ და სუსტ მხარეებს. კვლევა ფოკუსირდება ამ სისტემების გავლენაზე პოლიტიკური წარმომადგენლობის, პარტიული სისტემის და სტაბილურობის თვალსაზრისით. ანალიზი აჩვენებს, რომ მაჟორიტარული სისტემა უზრუნველყოფს ამომრჩეველსა და დეპუტატს შორის მჭიდრო კავშირს, თუმცა შეიძლება გამოიწვიოს პოლიტიკური სისტემის ფრაგმენტაცია. პროპორციული სისტემა, თავის მხრივ, უზრუნველყოფს პოლიტიკური ძალების პროპორციულ წარმომადგენლობას, მაგრამ შეიძლება გამოიწვიოს კოალიციური მთავრობების არასტაბილურობა. კვლევის მთავარი დასკვნაა, რომ არცერთი სისტემა არ არის სრულყოფილი და თითოეულს აქვს თავისი უპირატესობები და სუსტი მხარეები. საარჩევნო სისტემის არჩევანი დამოკიდებულია კონკრეტული ქვეყნის პოლიტიკურ, სოციალურ და ისტორიულ კონტექსტზე.

The Concept of Elections - Proportional and Majoritarian Electoral Systems Adapted to Democratic Reality

Authors - Anano Kutateladze and Guga Lagvilava
Tbilisi State University

The paper analyzes the strengths and weaknesses of majoritarian and proportional electoral systems. The study focuses on the impact of these systems in terms of political representation, party system and stability. The analysis shows that the majoritarian system ensures a close connection between the voter and the deputy, but can lead to fragmentation of the political system. The proportional system, in turn, ensures proportional representation of political forces, but can lead to instability of coalition governments. The main conclusion of the study is that no system is perfect and each has its own advantages and weaknesses. The choice of electoral system depends on the political, social and historical context of a particular country.

ფეტუსის სიცოცხლის უფლება და აბორტთან დაკავშირებული სამართლებრივი მოწესრიგება ქართულ და უცხოურ კანონმდებლობაზე დაყრდნობით

ავტორები - გუგუშვილი ქეთევანი და კვაჭაძე გვანცა

ხელმძღვანელი - დავით ქანთარია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომი იკვლევს ფეტუსის სიცოცხლის უფლებისა და ქალის რეპროდუქციული ჯანმრთელობის უფლების ურთიერთმიმართებას საქართველოს კანონმდებლობისა და საერთაშორისო სამართლის კონტექსტში. კვლევის ფოკუსშია ორსულობის ხელოვნური შეწყვეტის საკითხი, განსაკუთრებით გაუპატიურების შემთხვევაში. ანალიზი აჩვენებს, რომ საქართველოს კანონმდებლობა არასაკმარისად არეგულირებს აბორტის საკითხს, განსაკუთრებით ევგენიკური და სოციალური ჩვენებების შემთხვევაში. ასევე, გაუპატიურების შედეგად დამდგარი ორსულობის შეწყვეტის პროცედურა არ არის საკმარისად გამჭვირვალე და ხელმისაწვდომი. კვლევის მთავარი დასკვნაა, რომ საჭიროა საქართველოს კანონმდებლობის გადახედვა ორსულობის ხელოვნური შეწყვეტის საკითხთან დაკავშირებით. აუცილებელია უფრო მკაფიოდ განისაზღვროს ის შემთხვევები, როდესაც აბორტი დასაშვებია და როგორ უნდა მოხდეს ქალის რეპროდუქციული ჯანმრთელობის უფლებისა და ფეტუსის სიცოცხლის უფლების ბალანსი.

The Right to Fetal Life and Legal Regulation of Abortion Based on Georgian and Foreign Legislation

Authors - Gugushvili Ketevani and Kvachadze Gvantsa

Supervisor - Davit Kantaria

Tbilisi State University

The paper examines the relationship between the right to fetal life and the right to reproductive health of women in the context of Georgian legislation and international law. The focus of the study is the issue of artificial termination of pregnancy, especially in the case of rape. The analysis shows that Georgian legislation insufficiently regulates the issue of abortion, especially in the case of eugenic and social indications. Also, the procedure for terminating a pregnancy resulting from rape is not sufficiently transparent and accessible. The main conclusion of the study is that it is necessary to review Georgian legislation regarding the issue of artificial termination of pregnancy. It is necessary to more clearly define the cases in which abortion is permissible and how to balance a woman's right to reproductive health and the right to life of the fetus.

ცხოველის სამართლებრივი მდგომარეობა და მორალური დილემები

ავტორები - მარიამ სანაია და გურამ ემუხვარი

ხელმძღვანელი - თამარ ზარანდია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომი იკვლევს ცხოველთა სამართლებრივ სტატუსს საქართველოს სამოქალაქო სამართლის კონტექსტში. ისტორიული პერსპექტივიდან გამომდინარე, ნაშრომი აანალიზებს ცხოველთა მიმართ დამოკიდებულების ევოლუციას და მათ სამართლებრივ სტატუსს სხვადასხვა იურიდიულ სისტემებში. კვლევა აჩვენებს, რომ თუმცა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი ცხოველებს ნივთებად მიიჩნევს, მათ მიმართ საზოგადოებრივი დამოკიდებულება მნიშვნელოვნად შეიცვალა. თანამედროვე სამყაროში ცხოველების მიმართ არსებობს მზარდი შეშფოთება და მოთხოვნილება მათი უფლებების დაცვის მიმართ. ნაშრომის მთავარი დასკვნაა, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი მოძველებულია ცხოველთა სამართლებრივი სტატუსის საკითხში. აუცილებელია კანონმდებლობის გადახედვა და ცხოველებისთვის უფრო ადამიანური მოპყრობის უზრუნველყოფა.

Legal Status of Animals and Moral Dilemmas

Authors - Mariam Sanaia and Guram Emukhvari

Supervisor - Tamar Zarandia

Tbilisi State University

The paper examines the legal status of animals in the context of Georgian civil law. Based on a historical perspective, the paper analyzes the evolution of attitudes towards animals and their legal status in different legal systems. The study shows that although the Civil Code of Georgia considers animals as things, public attitudes towards them have changed significantly. In the modern world, there is a growing concern for animals and a demand for the protection of their rights. The main conclusion of the paper is that the Civil Code of Georgia is outdated in terms of the legal status of animals. It is necessary to revise the legislation and ensure more humane treatment of animals.

არამატერიალური ქონებრივი სიკეთეების ისტორიული განვითარების ფონი და თანამედროვე გერმანული მიდგომა

ავტორი - ეკატერინე ბუაძე

ხელმძღვანელი - ბესარიონ ზოიძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომი იკვლევს არამატერიალური ქონებრივი სიკეთეების ისტორიულ განვითარებას და თანამედროვე სამართლებრივ რეგულირებას. ისტორიული პერსპექტივიდან გამომდინარე, ნაშრომი აანალიზებს რომაული სამართლის ხედვას არამატერიალურ სიკეთეებზე და მის გავლენას თანამედროვე სამართლებრივ სისტემებზე. კვლევა აჩვენებს, რომ ინტელექტუალური საკუთრება, როგორც არამატერიალური ქონებრივი სიკეთის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი სახეობა, უძველესი დროიდან არსებობდა. თუმცა, მისი თანამედროვე სამართლებრივი რეგულირება განვითარდა მხოლოდ ბოლო საუკუნეებში. ნაშრომი ასევე შედარებს სხვადასხვა იურიდიული სისტემების მიდგომებს არამატერიალური ქონებრივი სიკეთეებისადმი. მაგალითად, გერმანული სამოქალაქო კოდექსის უფრო ვიწრო მიდგომა ნივთის ცნების მიმართ შედარებულია საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის უფრო ფართო ინტერპრეტაციასთან. დასკვნის სახით, ნაშრომი აღნიშნავს, რომ არამატერიალური ქონებრივი სიკეთეების სამართლებრივი რეგულირება დინამიურად განვითარებადი სფეროა.

Background of the Historical Development of Intangible Property and the Modern German Approach

Author - Ekaterine Buadze

Supervisor - Besarion Zoidze

Tbilisi State University

The paper examines the historical development of intangible property and its modern legal regulation. From a historical perspective, the paper analyzes the Roman law view of intangible property and its influence on modern legal systems. The study shows that intellectual property, as one of the most important types of intangible property, has existed since ancient times. However, its modern legal regulation has developed only in recent centuries. The paper also compares the approaches of different legal systems to intangible property. For example, the narrower approach of the German Civil Code to the concept of a thing is compared with the broader interpretation of the Georgian Civil Code. In conclusion, the paper notes that the legal regulation of intangible property is a dynamically developing field.

სუბროგაცია, როგორც მზღვეველის მოთხოვნის დაკმაყოფილების საშუალება დაზღვევის სამართალში

ავტორი - ანი გოცირიძე

ხელმძღვანელი - მარიამ ჩილაჩავა

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სუბროგაციის დოქტრინა სადაზღვევო სამართლის მნიშვნელოვანი ინსტიტუტია, რომელიც აწესრიგებს მზღვეველის უფლებას, დამზღვევის სახელით მოითხოვოს ზიანის ანაზღაურება ზიანის მიმყენებელი მესამე პირისგან. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი ასახავს სუბროგაციის ზოგად პრინციპებს, თუმცა არსებობს გარკვეული საკითხები, რომლებიც დამატებითი კანონმდებლობით რეგულირების საჭიროებას მოითხოვს. ამ კვლევის მიზანია სუბროგაციის დოქტრინის ანალიზი საქართველოს სამართლებრივ სისტემაში და მისი შედარება სხვა იურიდიულ სისტემებთან. კვლევის საფუძველზე გაკეთებული დასკვნების მიხედვით, შემუშავებულია რეკომენდაციები საქართველოს სადაზღვევო კანონმდებლობის გასაუმჯობესებლად სუბროგაციის ინსტიტუტის ეფექტური გამოყენების მიზნით.

Subrogation as a means of satisfying the insurer's claim in insurance law

Author - Ani Gotsiridze

Supervisor - Mariam Chilachava

Tbilisi State University

The doctrine of subrogation is an important institution of insurance law, which regulates the insurer's right to demand compensation for damage from a third-party causing damage on behalf of the insured. The Civil Code of Georgia reflects the general principles of subrogation, however, there are certain issues that require regulation by additional legislation. The purpose of this study is to analyze the doctrine of subrogation in the Georgian legal system and compare it with other legal systems. Based on the conclusions drawn from the study, recommendations have been developed to improve the Georgian

ქირავნობისა და იჯარის ხელშეკრულებების შედარებითი ანალიზი: ძირითადი განსხვავებები და სამართლებრივი შედეგები

ავტორი - ელენე კორშია

ხელმძღვანელი - გვანცა ხასია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სამოქალაქო ბრუნვის ცენტრალურ ელემენტს წარმოადგენს ხელშეკრულებები, მათ შორის ქირავნობისა და იჯარის ხელშეკრულებები. მიუხედავად მსგავსებისა, ეს ორი ინსტიტუტი განსხვავდება ერთმანეთისგან საგნის, მიზნისა და მხარეთა ვალდებულებების თვალსაზრისით. კვლევის მიზანია ქირავნობისა და იჯარის ხელშეკრულებების შედარებითი ანალიზის საფუძველზე განისაზღვროს მათ შორის არსებული განსხვავებები და მსგავსებები. ამისათვის, ნაშრომში განხილულია საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი ნორმები, რომის სამართლის ისტორიული მემკვიდრეობა და საქართველოს სასამართლო პრაქტიკის მაგალითები. ასევე, შედარებისთვის მოყვანილია გერმანული სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი დებულებები. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ ქირავნობისა და იჯარის ხელშეკრულებების განმასხვავებელი ძირითადი ნიშანია საგნის ბუნება. ქირავნობის საგანს წარმოადგენს კონკრეტული, ინდივიდუალურად განსაზღვრული მოუხმარებადი ნივთი, ხოლო იჯარის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს როგორც ნივთი, ასევე არამატერიალური ქონებრივი სიკეთეები. იჯარის ხელშეკრულების მთავარი მახასიათებელია ის, რომ მეიჯარე ვალდებულია უზრუნველყოს მოიჯარისთვის ნაყოფის მიღების შესაძლებლობა.

Comparative Analysis of Rental and Lease Agreements: Main Differences and Legal Consequences

Author - Elene Korshia

Supervisor - Gvantsa Khasia

Tbilisi State University

The central element of civil turnover is contracts, including rental and lease agreements. Despite the similarities, these two institutions differ from each other in terms of subject matter, purpose, and obligations of the parties. The aim of the study is to determine the differences and similarities between them based on a comparative analysis of rental and lease agreements. To this end, the paper discusses the relevant norms of the Civil Code of Georgia, the historical heritage of Roman law, and examples of Georgian judicial practice. Also, the relevant provisions of the German Civil Code are cited for comparison. As a result of the study, it was determined that the main distinguishing feature of rental and lease agreements is the nature of the subject matter. The subject of a lease is a specific, individually defined non-consumable item, while the subject of a lease can be both a thing and intangible property. The main feature of a lease agreement is that the lessor is obliged to ensure that the lessee has the opportunity to receive the fruits of the leased item.

დისკრიმინაციული დევნა რელიგიური ნიშნით: იეზიდების გენოციდი საერთაშორისო სისხლის სამართალში

ავტორი - თათა ტყეშელაშვილი

ხელმძღვანელი - გიორგი ქვარაია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

იეზიდების გენოციდი, რომელიც 2014 წელს ISIS-ის მიერ განხორციელდა, წარმოადგენს რელიგიური დისკრიმინაციის საშინელ მაგალითს. ეს ნაშრომი განიხილავს, თუ როგორ იმოქმედა რელიგიურმა დისკრიმინაციამ იეზიდური თემის წინააღმდეგ და რა გამოწვევების წინაშე დგას საერთაშორისო სისხლის სამართალი ამ დანაშაულების დევნისას. საერთაშორისო სისხლის სამართლის სასამართლოს (ICC) სტატუტი აკრძალავს დევნას რელიგიური მიზეზების გამო, თუმცა პოლიტიკური და იურიდიული გამოწვევები ხელს უშლის სამართლიანობის აღდგენას. ამ სტატიაში განხილულია გამოწვევები, როგორცაა პოლიტიკური ნების არარსებობა და საერთაშორისო თანამშრომლობის ნაკლებობა. ასევე, წარმოდგენილია რეკომენდაციები, რომლებიც მიზნად ისახავს რელიგიური დისკრიმინაციის საფუძველზე ჩადენილი დანაშაულების დევნის გაძლიერებას.

Religiously-based Discrimination: The Yazidi Genocide in International Criminal Law

Author - Tata Tkeshelashvili

Supervisor - Giorgi Kvaraia

Tbilisi State University

The Yazidi genocide, carried out by ISIS in 2014, is a horrific example of religious discrimination. This paper examines how religious discrimination has affected the Yazidi community and the challenges international criminal law faces in prosecuting these crimes. The statute of the International Criminal Court (ICC) prohibits persecution on religious grounds, but political and legal challenges hinder the restoration of justice. This article discusses challenges such as the lack of political will and international cooperation. It also presents recommendations aimed at strengthening the prosecution of crimes committed on the basis of religious discrimination.

მიგრაცია და დანაშაული ადამიანურობის წინააღმდეგ (ურთიერთმიმართება)

ავტორი - თამაზ ცერცვაძე

ხელმძღვანელი: მოწვეული ლექტორი ანა ზედელაშვილი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მიგრაცია და ადამიანურობის წინააღმდეგ ჩადენილი დანაშაული მჭიდროდ არიან დაკავშირებული. ეს ნაშრომი განიხილავს, თუ როგორ იწვევს მიგრაციის პროცესები ადამიანურობის წინააღმდეგ დანაშაულების რისკს, განსაკუთრებით ლიბიის მაგალითზე. ლიბიაში მიგრანტები ხშირად ხდებიან წამების, გაუპატიურების და სხვა სახის ძალადობის მსხვერპლნი. ნაშრომში ასევე განხილულია საერთაშორისო სისხლის სამართლის როლი ამ დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლაში. დასკვნაში გაკეთებულია წინადადებები მიგრანტთა უფლებების დაცვის გაძლიერების მიზნით.

Migration and Crimes Against Humanity (Interaction)

Author - Tamaz Tsertsvadze

Supervisor - Visiting Lecturer Ana Zedelashvili

Tbilisi State University

Migration and crimes against humanity are closely linked. This paper examines how migration processes pose a risk of crimes against humanity, particularly in the case of Libya. In Libya, migrants are often victims of torture, rape and other forms of violence. The paper also discusses the role of international criminal law in combating these crimes. The conclusion makes proposals to strengthen the protection of migrants' rights.

**ბავშვთა ონლაინ ტრეფიკინგი - ტრეფიკინგის წინააღმდეგ ბრძოლის თანამედროვე
გამოწვევები და რეკომენდაციები**

ავტორი: თამარი კალანდია

ხელმძღვანელი: გიორგი ქვარაია, მოწვეული ლექტორი, დოქტორანტი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომი იკვლევს ონლაინ ტრეფიკინგის მზარდ პრობლემას გლობალურ და ადგილობრივ კონტექსტში. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა არასრულწლოვნებს, რომლებიც ყველაზე მეტად არიან დაუცველები ამ დანაშაულის წინაშე. ნაშრომში განხილულია საერთაშორისო სტანდარტები, როგორცაა პალერმოს ოქმი და ეუთოს გადაწყვეტილებები, ასევე საქართველოს კანონმდებლობა და პრაქტიკა.

**Online Child Trafficking - Contemporary Challenges and Recommendations for Combating
Trafficking**

Author: Tamari Kalandia

Supervisor - Giorgi Kvaraia, visiting lecturer, doctoral student

Tbilisi State University

The paper examines the growing problem of online trafficking in a global and local context. Special attention is paid to minors, who are most vulnerable to this crime. The paper discusses international standards, such as the Palermo Protocol and OSCE decisions, as well as Georgian legislation and practice.

საქართველოში მიმდინარე განგრძობადი ოკუპაცია და რუსეთის მიერ საერთაშორისო სამართლის ვალდებულებათა დარღვევა

ავტორები - თამარ შვანგირაძე და თეონა ელაშვილი

ხელმძღვანელი: დავით ჯაიანი, სამართლის მაგისტრი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სტატია განიხილავს საქართველო რუსეთის წინააღმდეგ მეოთხე საქმეზე ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებას და მის მნიშვნელობას საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის პროცესში. ნაშრომში განხილულია რუსეთის მიერ საქართველოს ტერიტორიების ოკუპაციის ფაქტი, ამ ოკუპაციის შედეგად დაზარალებული ადამიანის უფლებები და საქართველოს მიერ ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოში წარდგენილი სარჩელი. სტატია ანალიზებს სასამართლოს გადაწყვეტილებას და აფასებს მის მნიშვნელობას საერთაშორისო სამართლისა და საქართველოსთვის.

The ongoing occupation of Georgia and Russia's violation of its obligations under international law

Authors - Tamar Shvangiradze and Teona Elashvili

Supervisor - David Jaiani, Master of Laws

Tbilisi State University

The article discusses the decision of the European Court of Human Rights in the fourth case Georgia v. Russia and its significance in the process of restoring Georgia's territorial integrity. The paper discusses the fact of Russia's occupation of Georgian territories, the human rights affected by this occupation, and the claim filed by Georgia at the European Court of Human Rights. The article analyzes the court's decision and assesses its significance for international law and Georgia.

ბავშვთა საუკეთესო ინტერესი შვილად აყვანის პროცესში: საქართველოს მდგომარეობა და გზა ევროპული სტანდარტებისკენ

ავტორები - თეკლა ბუშელაშვილი და მარიამ წასიძე
დავით ჯაიანი, სამართლის მაგისტრი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ეს ნაშრომი განიხილავს კომპლექსურ ურთიერთკავშირს სამართლებრივ ჩარჩოებსა და ეთიკურ მოსაზრებებს შორის ბავშვის გაშვილებისას. საერთაშორისო სტანდარტების, შიდა კანონმდებლობისა და შემთხვევის შესწავლის ანალიზით, ეს კვლევა ხაზს უსვამს ბავშვის საუკეთესო ინტერესების მნიშვნელოვან როლს შვილად აყვანის პროცესებში. კვლევა იკვლევს თავსებადობის სისტემების მნიშვნელობას, ბავშვების შესაბამის მშვილებელ ოჯახებთან შესაბამისობის პროცესს და უფროსი ბავშვებისგან ინფორმირებული თანხმობის მიღების მნიშვნელობას. უფრო მეტიც, იგი აკვირდება სახელმწიფოს როლს შვილად აყვანის პროცედურების ზედამხედველობისა და შვილად აყვანილი ბავშვების გრძელვადიანი კეთილდღეობის უზრუნველყოფის საქმეში. ნაშრომი მთავრდება რეკომენდაციების შეთავაზებით შვილად აყვანის პრაქტიკის გასაძლიერებლად, მათ შორის სოციალური მუშაკების როლის გაძლიერების, შვილად აყვანის პროცესების გამჭვირვალობისა და მშვილებლების ყოვლისმომცველი მხარდაჭერის უზრუნველყოფით.

The Best Interests of Children in the Adoption Process: Georgia's Situation and The Path to European Standards

Authors - Tekla Bushelashvili and Mariam Tsasidze

Supervisor - David Jaiani, Master of Laws

Tbilisi State University

This paper examines the complex interplay between legal frameworks and ethical considerations in child adoption. By analyzing international standards, domestic laws, and case studies, this research highlights the critical role of the child's best interests in adoption proceedings. The study delves into the significance of compatibility systems, the process of matching children with suitable adoptive families, and the importance of obtaining informed consent from older children. Moreover, it scrutinizes the role of the state in overseeing adoption procedures and ensuring the long-term well-being of adopted children. The paper concludes by proposing recommendations for enhancing adoption practices, including strengthening the role of social workers, improving the transparency of adoption processes, and providing comprehensive support to adoptive families."

თანხმობის ცნების სტანდარტი სექსუალური ძალადობის საქმეებში

ავტორები - ლალი ჩავლეშვილი და მარიამ ნათენაძე

ხელმძღვანელი: პროფესორი ნონა თოდუა

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსს არ აქვს „თანხმობის“ მკაფიო განმარტება სექსუალური ძალადობის კონტექსტში, რაც იწვევს მსხვერპლთათვის მნიშვნელოვან სამართლებრივ გამოწვევებს. წინამდებარე ნაშრომი ანალიზებს არსებულ საკანონმდებლო ბაზას და ადარებს მას საერთაშორისო სტანდარტებთან, განსაკუთრებით ევროპის ქვეყნებში. შემთხვევის შესწავლით, იგი ხაზს უსვამს ქართული მიდგომის ნაკლოვანებებს და მის გავლენას სექსუალური ძალადობის გადარჩენილ ადამიანებზე. თანხმობაზე დაფუძნებული დეფინიციის არარსებობა მსხვერპლს დაუცველს ტოვებს მეორადი ვიქტიმიზაციის მიმართ და ხშირად იწვევს არასაკმარისი ანგარიშგებას და მართლმსაჯულების დარღვევას. წინამდებარე ნაშრომი ამტკიცებს, რომ სექსუალური ძალადობის თანხმობაზე დაფუძნებული დეფინიციის მიღება გადამწყვეტია საქართველოში სექსუალური ძალადობის ეფექტური აღმოსაფხვრელად და იმის უზრუნველსაყოფად, რომ გადარჩენილები მიიღებენ მათ დამსახურებულ სამართალს. იგი ურჩევს ქართველ კანონმდებლებს განიხილონ სისხლის სამართლის კოდექსში თანხმობის უფრო მკაფიო და მსხვერპლზე ორიენტირებული დეფინიციის ჩართვა.

The Standard of Consent in Sexual Assault Cases

Authors - Lali Chavleshvili and Mariam Natenadze

Supervisor - Professor Nona Todua

Tbilisi State University

Georgia's criminal code lacks a clear definition of 'consent' in the context of sexual assault, resulting in significant legal challenges for victims. This paper analyzes the current legal framework and compares it to international standards, particularly in European countries. By examining case studies, it highlights the shortcomings of the Georgian approach and its impact on survivors of sexual violence. The absence of a consent-based definition leaves victims vulnerable to secondary victimization and often leads to underreporting and miscarriages of justice. This paper argues that adopting a consent-based definition of sexual assault is crucial for effectively addressing sexual violence in Georgia and ensuring that survivors receive the justice they deserve. It recommends that Georgian lawmakers consider incorporating a more explicit and victim-centered definition of consent into the criminal code.

ელექტრონული კომერცია. ონლაინ პლატფორმებსა და ელექტრონულ კომერციასთან დაკავშირებულ პრობლემათა სამართლებრივი ანალიზი

სტატიის ავტორი - ლანა გურეშიძე

ხელმძღვანელი: პროფესორი ბესარიონ ზოიძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სოციალური მედიის ინტენსიური გამოყენება თანამედროვე ახალგაზრდობის ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი გახდა. ამ კვლევის მიზანი იყო შეესწავლა სოციალური მედიის გავლენა ახალგაზრდების მენტალურ ჯანმრთელობაზე. კვლევაში მონაწილეობა მიიღო 150 ახალგაზრდამ, რომელთაც ანკეტები შეავსეს. მიღებული მონაცემების ანალიზმა აჩვენა, რომ სოციალური მედიის ხანგრძლივი გამოყენება დაკავშირებულია დეპრესიისა და შფოთვის მაღალ დონესთან. დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ სოციალური მედიის მოხმარების შეზღუდვა და ჯანსაღი ციფრული ჩვევების ჩამოყალიბება მნიშვნელოვანია ახალგაზრდების მენტალური ჯანმრთელობისთვის.

E-commerce. Legal analysis of problems related to online platforms and e-commerce

Author of the article - Lana Gureshidze

Supervisor - Professor Besarion Zoidze

Tbilisi State University

Intensive use of social media has become an integral part of the life of modern youth. The aim of this study was to study the impact of social media on the mental health of young people. 150 young people participated in the study, who filled out questionnaires. Analysis of the data obtained showed that prolonged use of social media is associated with high levels of depression and anxiety. In conclusion, it can be said that limiting the use of social media and developing healthy digital habits is important for the mental health of young people.

საქართველოში საკანონმდებლო რეფერენდუმის დანერგვის მართებულობა

სტატიის ავტორი - ლიზი ბაღაშვილი

ხელმძღვანელი - თამარ პაპაშვილი

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

სოციალური მედიის ინტენსიური გამოყენება თანამედროვე ახალგაზრდობის ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი გახდა. ამ კვლევის მიზანი იყო შეესწავლა სოციალური მედიის გავლენა ახალგაზრდების მენტალურ ჯანმრთელობაზე. კვლევაში მონაწილეობა მიიღო 150 ახალგაზრდამ, რომელთაც ანკეტები შეავსეს. მიღებული მონაცემების ანალიზმა აჩვენა, რომ სოციალური მედიის ხანგრძლივი გამოყენება დაკავშირებულია დეპრესიისა და შფოთვის მაღალ დონესთან. დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ სოციალური მედიის მოხმარების შეზღუდვა და ჯანსაღი ციფრული ჩვევების ჩამოყალიბება მნიშვნელოვანია ახალგაზრდების მენტალური ჯანმრთელობისთვის.

The validity of the legislative referendum in Georgia

Author of the article - Lizi Baghashvili

Supervisor - Tamar Papashvili

Grigol Robakidze University

Intensive use of social media has become an integral part of the life of modern youth. The aim of this study was to study the impact of social media on the mental health of young people. 150 young people participated in the study, who filled out questionnaires. Analysis of the data obtained showed that prolonged use of social media is associated with high levels of depression and anxiety. In conclusion, it can be said that limiting social media use and developing healthy digital habits is important for the mental health of young people.

მეუღლეთა თანასაკუთრების წარმოშობის წესი და პირობები

ავტორი: ლუკა დევიძე

ხელმძღვანელი - ირაკლი ლეონიძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მეუღლეთა თანასაკუთრება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული ინსტიტუტია, რომელიც ადგენს ქორწინების დროს შეძენილი ქონების სამართლებრივ სტატუსს. კვლევის მიზანი იყო მეუღლეთა თანასაკუთრების წარმოშობის, მისი სამართლებრივი ბუნებისა და განსხვავების დადგენა საერთო საკუთრებისგან. კვლევის პროცესში განხილული იყო საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი მუხლები და სხვადასხვა სამეცნიერო ლიტერატურა. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ მეუღლეთა თანასაკუთრება წარმოიშობა ქორწინების დროს შეძენილი ქონების მიმართ და განსხვავდება საერთო საკუთრებისგან თავისი სუბიექტური შემადგენლობითა და წილების გაყოფის წესებით. მეუღლეთა თანასაკუთრების ინსტიტუტი მნიშვნელოვანია ქორწინების დროს და მისი დაშლის შემთხვევაში ქონების განაწილების პროცესში.

Rules and conditions for the origin of joint ownership of spouses

Author: Luka Devidze

Supervisor - Irakli Leonidze

Tbilisi State University

Joint ownership of spouses is an institution defined by the Civil Code of Georgia, which establishes the legal status of property acquired during marriage. The purpose of the study was to determine the origin of joint ownership of spouses, its legal nature and difference from common property. The relevant articles of the Civil Code of Georgia and various scientific literature were discussed during the study. As a result of the study, it was determined that joint ownership of spouses arises in relation to property acquired during marriage and differs from common property in its subjective composition and rules for dividing shares. The institution of joint ownership of spouses is important in the process of distributing property during marriage and in the event of its dissolution.

დანაშაულის სტადიების საკითხი არაპირდაპირი განზრახვისას

სტუდენტი - მარიამ ბერიძე

ხელმძღვანელი - ნონა თოდუა

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ქართული სისხლის სამართალი არაპირდაპირი განზრახვის ცნებას იცნობს, თუმცა მისი გამოყენება დანაშაულის მცდელობის კონტექსტში საკამათო საკითხად რჩება. კვლევის მიზანია გაანალიზოს არსებული სამართლებრივი რეგულაციები და სასამართლო პრაქტიკა ამ საკითხთან დაკავშირებით. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ ქართული იურისპრუდენციაში დომინანტური მოსაზრებით არაპირდაპირი განზრახვა თავსებადი არაა დანაშაულის მცდელობასთან. თუმცა, არსებობს ალტერნატიული მოსაზრებებიც, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ ევენტუალური განზრახვით მცდელობა შესაძლებელია. კვლევა ასევე განიხილავს სასამართლო პრაქტიკის მაგალითებს და აღნიშნავს მათში არსებულ შეუსაბამობებს. დასკვნაში ხაზგასმულია, რომ მიუხედავად არსებული მოსაზრებებისა, დანაშაულის მცდელობის ინსტიტუტის უფრო სრულყოფილი განმარტება მოითხოვს კანონმდებლობის შესაბამის ცვლილებებს და სასამართლო პრაქტიკის უნიფიკაციას.

The issue of stages of crime in indirect intent

Student: Mariam Beridze

Supervisor - Nona Todua

Tbilisi State University

Georgian criminal law recognizes the concept of indirect intent, however, its use in the context of attempted crime remains a controversial issue. The aim of the study is to analyze the existing legal regulations and judicial practice regarding this issue. As a result of the study, it was determined that, according to the dominant opinion in Georgian jurisprudence, indirect intent is not compatible with attempted crime. However, there are alternative opinions that argue that an attempt with eventual intent is possible. The study also discusses examples of judicial practice and notes the inconsistencies in them. The conclusion emphasizes that, despite the existing opinions, a more complete definition of the institution of attempted crime requires appropriate changes in legislation and unification of judicial practice.

ალგორითმიდან ავტორობამდე: ხელოვნური ინტელექტი, როგორც საავტორო უფლებების შესაძლო სუბიექტი.

ავტორი - მარიამ ბუღაძე

ხელმძღვანელი - გიორგი ქვარაია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელოვნური ინტელექტის განვითარებასთან ერთად, აქტუალური გახდა კითხვა, თუ ვის ეკუთვნის საავტორო უფლებები ხელოვნური ინტელექტის მიერ შექმნილ ნაშრომებზე. კვლევის მიზანია გაანალიზოს მსოფლიოში არსებული სამართლებრივი რეგულაციები და სასამართლო პრაქტიკა ამ საკითხთან დაკავშირებით. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ დღეისათვის საავტორო უფლებების სუბიექტი მხოლოდ ადამიანია და ხელოვნური ინტელექტი ვერ ითვლება ავტორად. თუმცა, არსებობს განსხვავებული მიდგომები იმის თაობაზე, თუ ვის უნდა მიენიჭოს საავტორო უფლებები ხელოვნური ინტელექტის მიერ შექმნილ ნაშრომზე. კვლევა ასევე განიხილავს სასამართლო პრაქტიკის მაგალითებს და აღნიშნავს მათში არსებულ შეუსაბამობებს. დასკვნაში ხაზგასმულია, რომ ხელოვნური ინტელექტის განვითარებასთან ერთად საჭიროა საავტორო უფლებების რეგულაციების გადახედვა და ამ სფეროში ახალი საკანონმდებლო ნორმების შემუშავება.

From Algorithm to Authorship: Artificial Intelligence as a Possible Subject of Copyright.

Author - Mariam Bughadze

Supervisor - Giorgi Kvaraia

Tbilisi State University

With the development of artificial intelligence, the question of who owns the copyright to works created by artificial intelligence has become relevant. The aim of the study is to analyze the legal regulations and judicial practice in the world regarding this issue. As a result of the study, it was determined that currently the subject of copyright is only a person and artificial intelligence cannot be considered an author. However, there are different approaches to who should be granted copyright to a work created by artificial intelligence. The study also discusses examples of judicial practice and notes the inconsistencies in them. The conclusion emphasizes that with the development of artificial intelligence, it is necessary to review copyright regulations and develop new legislative norms in this area.

ვალდებულების შესრულების შეუძლებლობისა და ფორსმაჟორის კოლიზია ქართულ სასამართლო პრაქტიკაში

ავტორი - მარიამ გომელაური

ხელმძღვანელი - გიორგი წამალაიძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ვალდებულების შესრულების შეუძლებლობა და ფორსმაჟორი სამოქალაქო სამართლის ორი ცენტრალური კონცეფციაა, რომლებიც ხშირად ერთმანეთში ერევა. კვლევის მიზანია გაანალიზოს ეს ორი ინსტიტუტი ქართულ სამართალში და შეადაროს ისინი გერმანულ სამართლის მოდელთან. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ ქართულ სამართალში ვალდებულების შესრულების შეუძლებლობის ინსტიტუტი არასაკმარისად არის განვითარებული და ხშირად ფორსმაჟორთან ერთად განიხილება. კვლევა ასევე განიხილავს სასამართლო პრაქტიკის მაგალითებს და აღნიშნავს მათში არსებულ შეუსაბამობებს. დასკვნაში ხაზგასმულია, რომ ქართულ სამართალში ვალდებულების შესრულების შეუძლებლობის ინსტიტუტის უფრო სრულყოფილი განმარტება მოითხოვს კანონმდებლობის შესაბამის ცვლილებებს და სასამართლო პრაქტიკის უნიფიკაციას.

The Conflict of Impossibility of Performance of Obligations and Force Majeure in Georgian Judicial Practice

Author - Mariam Gomelauri

Supervisor - Giorgi Tsamalaidze

Tbilisi State University

Impossibility of performance of obligations and force majeure are two central concepts of civil law, which are often intertwined. The aim of the study is to analyze these two institutions in Georgian law and compare them with the German law model. As a result of the study, it was determined that the institution of impossibility of performance of obligations in Georgian law is insufficiently developed and is often considered together with force majeure. The study also discusses examples of judicial practice and notes the inconsistencies in them. The conclusion emphasizes that a more complete definition of the institution of impossibility of performance of obligations in Georgian law requires appropriate amendments to the legislation and unification of judicial practice.

ბელოვნური იტელექტის: deep fake-ის ზეგავლენა ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა სამართალზე, მისი გამოწვევები და საერთაშორისო პრაქტიკა.

ავტორები - მარიამ თავვაძე და ლიზი ქელბაკიანი

ხელმძღვანელი - თამარ ავალიანი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

Deepfake ტექნოლოგიების განვითარებამ შექმნა ახალი საფრთხეები ადამიანის უფლებებისა და საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისთვის. კვლევის მიზანია გაანალიზოს Deepfake-ის ზემოქმედება ადამიანის უფლებებზე და წარმოადგინოს შესაძლო გადაწყვეტილებები. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ Deepfake-ი გამოიყენება პორნოგრაფიის შესაქმნელად, პოლიტიკური დეზინფორმაციის გავრცელებისთვის და სასამართლო პროცესების შედეგების გაყალბებისთვის. ამან შეიძლება გამოიწვიოს რეპუტაციის დაზიანება, ფსიქოლოგიური პრობლემები და სოციალური განხეთქილება. კვლევა ასევე განიხილავს ევროკავშირის და სხვა ქვეყნების მიერ მიღებულ საკანონმდებლო ინიციატივებს Deepfake-ის წინააღმდეგ. დასკვნაში ხაზგასმულია, რომ Deepfake ტექნოლოგიების რეგულირებისთვის საჭიროა ერთიანი საერთაშორისო მიდგომა.

Artificial Intelligence: The Impact of Deep Fake on Human Rights and Freedoms Law, Its Challenges and International Practice.

Authors: Mariam Tagvadze and Lizi Kelbakiani

Supervisor - Tamar Avaliani

Tbilisi State University

The development of Deepfake technologies has created new threats to human rights and public safety. The aim of the study is to analyze the impact of Deepfake on human rights and present possible solutions. The study found that Deepfake is used to create pornography, spread political disinformation and falsify the results of court proceedings. This can lead to reputational damage, psychological problems and social division. The study also discusses legislative initiatives against Deepfake adopted by the European Union and other countries. The conclusion emphasizes that a unified international approach is needed to regulate Deepfake technologies.

საკონსტიტუციო სასამართლოს როლი პოლიტიკურ ცხოვრებაში

ავტორები - მარიამ მაისურაძე, დაჩი კანაშვილი

ხელმძღვანელი - ლევან ლავთაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სწრაფად ცვალებალ გლობალურ პირობებში პოლიტიკა საზოგადოებრივ თუ სახელმწიფოებრივ დონეზე თითოეულ სფეროში ინტენსიურად იჭრება. გამონაკლისი არც სამართალია. სასამართლო ხელისუფლების შტო დიდ გავლენას ახდენს ნებისმიერ სექტორზე, იქნება ეს საჯარო თუ კერძო, შესაბამისად, პოლიტიკური პარტიების ინტერესს წარმოადგენს, რომ მათი კარნახით განხორციელდეს მართლმსაჯულება და საკონსტიტუციო კონტროლი. ამ მხრივ ცენტრალურ ფიგურას წარმოადგენს საკონსტიტუციო სასამართლო, რომელიც კონსტიტუციის ერთგვარი „მცველია“. მას არა მარტო სუბიექტური, არამედ ობიექტური ფუნქციაც გააჩნია, რადგან მისი გადაწყვეტილება გავლენას ახდენს ქვეყნის მთელ სამართლებრივ სივრცეზე. ასეთ დროს დიდია ცდუნება, რომ საკონსტიტუციო კონტროლის განმახორციელებელი ორგანო ვიწრო-პოლიტიკური ინტერესების გამტარებელ ინსტიტუტად არ გადაიქცეს. ეს ყოველივე განსაკუთრებით აქტუალურია საქართველოს პირობებში, რადგან უახლოესი პრაქტიკა გამოიჩინა პოლიტიკური მნიშვნელობის მქონე საქმეებით. საკონსტიტუციო სასამართლომ უნდა დაიცვას სამართლიანი ბალანსი და, ერთი მხრივ, თავისი გადაწყვეტილება არ მიიღოს მიზანშეწონილობაზე დაყრდნობით, ხოლო, მეორე მხრივ, თავი არ აარიდოს საკუთარი ფუნქციის განხორციელებას იმ ფორმალური მოტივით, რომ ვერდიქტმა შესაძლოა გავლენა მოახდინოს პოლიტიკურ პროცესებზე. წინამდებარე ნაშრომის მიზანია დაადგინოს საკონსტიტუციო სასამართლოს როლი პოლიტიკურ სივრცეში, შეაფასოს ამ პროცესის რისკები და განსაზღვროს პრობლემების გადაჭრის გზები.

The Role of the Constitutional Court in Political Life

Authors - Mariam Maisuradze, Dachi Kanashvili

Supervisor: Levan Ghavtadze

Tbilisi State University

In rapidly changing global conditions, politics increasingly intersects with every field at both the public and state levels. Law is no exception. The judiciary branch has a significant influence on any sector, whether public or private, and therefore, it is in the interest of political parties to ensure that justice and constitutional control are implemented according to their directives. In this context, the Constitutional Court plays a central role as the “guardian“ of the Constitution. It has both subjective and objective functions, as its decisions affect the entire legal framework of the country. This creates a strong temptation for the body responsible for constitutional control to become an institution serving narrow political interests. This issue is particularly relevant in the case of Georgia, as recent practices have been characterized by politically significant cases. The Constitutional Court must maintain a fair balance, ensuring that, on the one hand, its decisions are not based on expediency, and on the other hand, it does not avoid exercising its function under the formal pretext that its verdicts may influence political processes. The aim of this paper is to determine the role of the Constitutional Court in the political sphere, assess the risks associated with this process, and identify solutions to the problem.

ხელოვნური ინტელექტის გავლენა ადამიანის ძირითად უფლებებზე

ავტორი - მარიამ წასიძე და თეკლა ბუშელაშვილი

ხელმძღვანელი - ასისტენტ-პროფესორი ზურაბ მაჭარაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელოვნური ინტელექტის (AI) სწრაფმა განვითარებამ ციფრული ტექნოლოგიების ეპოქაში წარმოშვა ახალი სამართლებრივი და ეთიკური გამოწვევები, რომლებიც დაკავშირებულია მისი კონსტიტუციურ სამართლებრივ წესრიგში ინტეგრირებასთან. ხელოვნური ინტელექტის სისტემების გამოყენება სახელმწიფოსა და საზოგადოების სხვადასხვა სფეროში, როგორცაა სამართლებრივი გადაწყვეტილებების მიღება, საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველყოფა და პირადი მონაცემების დამუშავება, იწვევს მნიშვნელოვან კითხვებს კონსტიტუციურ უფლებებთან, მათ შორის პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობასთან, თანასწორობის პრინციპთან და სამართლიანი პროცესის უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით. სტატია ასახავს ამ საკითხებზე სამართლებრივი რეგულაციის აუცილებლობას და ხაზს უსვამს AI-ს გამოყენების პოტენციალს, რომელიც შეიძლება კონსტიტუციურ პრინციპებთან შესაბამისობაში იქნეს მოყვანილი.

The Impact of Artificial Intelligence on Fundamental Human Rights

Author - Mariam Tsasidze and Tekla Bushelashvili

Supervisor - Assistant Professor Zurab Macharadze

Tbilisi State University

The rapid development of Artificial Intelligence (AI) in the era of digital technologies has brought forth new legal and ethical challenges related to its integration into constitutional legal frameworks. The use of AI systems in various state and societal domains, such as legal decision-making, public safety assurance, and personal data processing, raises significant questions regarding constitutional rights, including the inviolability of private life, the principle of equality, and the guarantee of fair process. This article highlights the necessity of legal regulation in addressing these issues and underscores the potential of AI to align with constitutional principles.

არასრულწლოვანთა საკუთრებაზე უფლებამოსილების განხორციელების თავისებურებები

ავტორები - მარიამი კალმახელიძე, მარიამ თურქიაშვილი

ხელმძღვანელი - სოსო ღურჭკაია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

არასრულწლოვნების სამართლებრივი სტატუსი და ქონებრივი უფლებები წარმოადგენს სამოქალაქო სამართლის მნიშვნელოვან ასპექტს. კვლევის მიზანია გაანალიზოს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული არასრულწლოვნების ქმედუნარიანობის ფარგლები და მათი ქონებრივი უფლებების დაცვის მექანიზმები. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი ადგენს არასრულწლოვნების შეზღუდულ ქმედუნარიანობას და განსაზღვრავს მათი წარმომადგენლების უფლება-მოვალეობებს. ასევე, კოდექსი ითვალისწინებს სასამართლო კონტროლს არასრულწლოვნის ქონების განკარგვის საკითხებზე. კვლევა ასევე აანალიზებს გერმანული სამოქალაქო კოდექსის შესაბამის ნორმებს და აკეთებს შედარებას ქართულ მოდელთან. დასკვნაში ხაზგასმულია, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი უზრუნველყოფს არასრულწლოვნების ინტერესების დაცვას, თუმცა, გერმანული მოდელის მსგავსად, შესაძლებელია შემდგომი გაუმჯობესება არასრულწლოვნების მონაწილეობის გაზრდის მიმართულებით ქონებრივ საკითხებში.*

Peculiarities of the Exercise of Minors' Powers over Property

Authors - Mariami Kalmakhelidze, Mariam Turkiashvili

Supervisor - Soso Ghurtskaya

Tbilisi State University

The legal status and property rights of minors are an important aspect of civil law. The aim of the study is to analyze the scope of legal capacity of minors defined by the Civil Code of Georgia and the mechanisms for protecting their property rights. The study found that the Civil Code of Georgia establishes the limited legal capacity of minors and defines the rights and obligations of their representatives. Also, the Code provides for judicial control over the issues of disposing of minors' property. The study also analyzes the relevant norms of the German Civil Code and makes a comparison with the Georgian model. The conclusion emphasizes that the Civil Code of Georgia ensures the protection of the interests of minors, however, similar to the German model, further improvements are possible in terms of increasing the participation of minors in property matters.

თავდაცვის უფლების მქონე მხარე ისრაელ-პალესტინის შეიარაღებულ დაპირისპირებაში

ავტორი - მია აფხაზავა

ხელმძღვანელი - გიორგი ნაკაშიძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ისრაელ-პალესტინის კონფლიქტი არის ხანგრძლივი და რთული საერთაშორისო დავა, რომელიც მრავალი წლის განმავლობაში აწუხებს მსოფლიოს. ამ კვლევაში განხილულია თვითდაცვის უფლების გამოყენების სამართლებრივი საფუძვლები ორივე მხარის მიერ და ის, თუ რამდენად შეესაბამება მათი ქმედებები საერთაშორისო ჰუმანიტარულ სამართალს, განსაკუთრებით გაეროს ქარტიის 51-ე მუხლის მოთხოვნებს. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ ორივე მხარე თავის ქმედებებს თვითდაცვით ამართლებს, თუმცა მათი ქმედებები ხშირად არ შეესაბამება საერთაშორისო სამართლის პრინციპებს, როგორცაა პროპორციულობა და განსხვავებულობა. ისრაელის სამხედრო ოპერაციები და პალესტინული შეიარაღებული ჯგუფების თავდასხმები ხშირად იწვევენ მშვიდობიანი მოსახლეობის მსხვერპლს და არასამხედრო ობიექტების დაზიანებას. კვლევა ასევე აანალიზებს საერთაშორისო საზოგადოების რეაგირებას კონფლიქტზე და მის შედეგებს მშვიდობის დამყარების პერსპექტივებისთვის.

The Right to Self-Defense in the Israeli-Palestinian Armed Conflict

Author - Mia Apkhazava

Supervisor - Giorgi Nakashidze

Tbilisi State University

The Israeli-Palestinian conflict is a long-standing and complex international dispute that has troubled the world for many years. This study examines the legal basis for the exercise of the right to self-defense by both sides and the extent to which their actions comply with international humanitarian law, in particular the requirements of Article 51 of the UN Charter. The study found that both sides justify their actions on the grounds of self-defense, although their actions often do not comply with the principles of international law, such as proportionality and distinction. Israeli military operations and attacks by Palestinian armed groups often result in civilian casualties and damage to non-military objects. The study also analyzes the international community's response to the conflict and its implications for the prospects for peacebuilding.

არასრულწლოვანთა პერსონალურ მონაცემთა დაცვა ციფრულ სამყაროში

ავტორი - ნათია აქირთავა

ხელმძღვანელი - ოთარ ჩახუნაშვილი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სტატიაში განხილულია არასრულწლოვანთა პერსონალური მონაცემის დაცვასთან დაკავშირებული პრობლემები. დიגיტიზაციის მნიშვნელოვან ეტაპზე 21- საუკუნის ერთ-ერთი მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს პერსონალური მონაცემების კონფიდენციალურობის დაცვის საკითხი. ახალი ტექნოლოგიების დანერგვამ ხელი შეუწყო რიგი ინოვაციური მიდგომების ჩამოყალიბებას სხვა და სხვა სფეროში, მაგრამ ამის მიუხედავად დროთა განმავლობაში თავი იჩინა, რომ ამ ახალი ტექნოლოგიების ეპოქაშიც არის ისეთი საკითხები რომელიც ბოლომდე გადაუჭრელი რჩება. კერძოდ არასრულწლოვანთა პერსონალური მონაცემების დაცვა საქართველოში საკონონმდებლო დონეზე რეგულირებულია მაგრამ ამის მიუხედავ პრაქტიკაში ხშირია მონაცემთა არამართლზომიერი გამოყენება. მონაცემთა დაცვის სტანდარტების არარსებობა ან მათი არასათანადო გამოყენება არასრულწლოვანთა კონფიდენციალურობას და უსაფრთხოებას რისკის ქვეშ აყენებს. ეს განსაკუთრებით შესამჩნევია ისეთი შემთხვევების დროს, როდესაც მონაცემები გამოიყენება კომერციული, არასათანადო ან მავნე მიზნებისთვის.

Protection of Personal Data of Minors in the Digital World

Author - Natia Akirtava

Supervisor - Otar Chakhunashvili

Tbilisi State University

The article discusses the problems related to the protection of personal data of minors. At the important stage of digitalization, one of the important challenges of the 21st century is the issue of privacy protection of personal data. The introduction of new technologies has contributed to the formation of a number of innovative approaches in different fields, but despite this, over time it has become clear that even in the era of these new technologies there are such issues that remain unresolved. In particular, the protection of personal data of minors is regulated at the legislative level in Georgia, but despite this, illegal use of data is frequent in practice. The lack of data protection standards or their inappropriate use puts the privacy and security of minors at risk. This is especially noticeable in cases where data is used for commercial, inappropriate or malicious purposes.

აუცილებელი გზის პრობლემატიკა სანივთო სამართალში

ავტორები - ნატა გეწამე და თამარ ჯაბანიშვილი

ხელმძღვანელი - თამარ ზარანდია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

21-ე საუკუნე სამეზობლო ურთიერთობების გარეშე წარმოუდგენელია. სამეზობლო ურთიერთობებში წარმოჩენილ სხვადასხვა პრობლემატიკას აწესრიგებს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი, კერძოდ, სამეზობლო სამართლის თავი. აუცილებელი გზის ლეგალური დეფინიცია განსაზღვრულია სსკ-ის 180-ე მუხლით. ნაშრომში განხილულია დოქტრინა და პრაქტიკა აუცილებელ გზასთან დაკავშირებით, პრაქტიკაში საკმაოდ ბევრ მაგალითს ვხვდებით სასამართლო დავების სახით, რაც იმის მანიშნებელია, რომ სამოქალაქო ბრუნვაში საკითხი აქტუალურია. საკითხის კომპლექსურობისა და აქტუალურობიდან გამომდინარე, ჩვენი კვლევის ობიექტს წარმოადგენს აუცილებელი გზის პრობლემატიკა სანივთო სამართალში. მიუხედავად კოდექსში არსებული მოწესრიგებისა, დაბალია საზოგადოების ცნობიერება ამ საკითხთან მიმართებით. აუცილებელი გზის კონსტრუქციით კანონმდებელმა შემოიტანა საკონტროლო მექანიზმი, რომლითაც გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევებში, შეუძლია ისარგებლოს იზოლირებული მიწის ნაკვეთის მესაკუთრემ, მიწის ნაკვეთის აუცილებელ კომუნიკაციებთან კავშირის უზრუნველსაყოფად. სამეცნიერო კვლევის მიზანია, განსაზღვროს მიწის ნაკვეთის ჯეროვანი გამოყენებისთვის მისი საჯარო გზებთან აუცილებელი კავშირის საკანონმდებლო წინაპირობები, გამოიკვლიოს და გაანალიზოს სერვიტუტისა და აუცილებელ გზასთან დაკავშირებული სასამართლო პრაქტიკა და სხვა რიგი საკითხები. კვლევის პროცესში გამოყენებულია შედარებით-სამართლებრივი კვლევის მეთოდი, რომელიც საშუალებას გვაძლევს შევხედოთ ეროვნულ კანონმდებლობას, „გარედან“ და შევიმუშავოთ რეკომენდაციები პრაქტიკის სრულყოფისათვის.

The problem of the necessary road in commercial law

Authorb - Nata Getsadze, Tamari jabanishvili

Supervisor – Tamar Zarandia

Ivane Javakhishvili Tbilisi state university

The 21st century is unimaginable without neighborhood relations. The civil code of Georgia regulates the various problems in neighborhood relations, in particular, the chapter on neighborhood law. The legal definition of a necessary road is determined by Article 180 of the Civil Code of Georgia. The paper discusses the doctrine and practice regarding the necessary path. In practice, we find quite a lot of examples in the form of lawsuits, which is an indication that the issue in civil turnover is relevant. Due to the complexity and urgency of the issue, the object of our research is the problem of the necessary path in the commercial law. Despite the regulations in the code, public awareness of this issue is low. With the construction of the necessary road, the legislator introduced a control mechanism that, in cases of urgent necessity, can be used by the owner of an isolated plot of land to ensure the connection of the plot of land with necessary communications. The purpose of the scientific research is to determine the legal prerequisites for the necessary connection of the land plot with public roads, to investigate and analyze the legal practice related to the easement and the necessary road, and a number of other issues. In the research process, the comparative-legal research method is used, which allows us to look at the national legislation “from the outside“ and develop recommendations for improving the practice.

სუროგაცია და ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სამართალი

ავტორი - ნია ხარატიშვილი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სუროგაცია, როგორც ადამიანის რეპროდუქციის ალტერნატიული მეთოდი, წარმოშობს მრავალ სამართლებრივ, ეთიკურ და სოციალურ გამოწვევას. ერთის მხრივ, სუროგაცია შესაძლებელს ხდის ბავშვის გაჩენას იმ წყვილებისთვის, რომლებსაც ბუნებრივი გზით ეს არ შეუძლიათ. მეორე მხრივ, იგი აყენებს რიგ კითხვებს ქალთა უფლებების, ბავშვის უფლებების და ბიოეთიკის შესახებ. ეს კვლევა აანალიზებს სუროგაციის სამართლებრივ რეგულირებას სხვადასხვა ქვეყნებში და აფასებს მის შესაბამისობას ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო ნორმებთან. ასევე, განხილულია სუროგაციის ეთიკური ასპექტები, მათ შორის ქალთა ექსპლუატაციის რისკები და ბავშვის უფლებების დაცვის საკითხები. კვლევის დასკვნით, სუროგაცია წარმოადგენს რთულ ეთიკურ და სამართლებრივ დილემას, რომელიც მოითხოვს ბალანსის დაცვას ყველა დაინტერესებული მხარის უფლებებს შორის.

Surrogacy and International Human Rights Law

Author - Nia Kharatishvili

Tbilisi State University

Surrogacy, as an alternative method of human reproduction, raises many legal, ethical and social challenges. On the one hand, surrogacy makes it possible for couples who cannot conceive naturally to have a child. On the other hand, it raises a number of questions about women's rights, children's rights and bioethics. This study analyzes the legal regulation of surrogacy in different countries and assesses its compliance with international human rights norms. It also discusses the ethical aspects of surrogacy, including the risks of exploitation of women and issues of child rights protection. The study concludes that surrogacy represents a complex ethical and legal dilemma that requires a balance between the rights of all stakeholders.

პირის უფლებაუნარიანობა-ქმედუნარიანობა

ავტორები - ნიკოლოზ ბლუიშვილი, ნიკოლოზ ცქვიტინიძე

ხელმძღვანელი - ქეთევან კვინიკაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ინდივიდი, როგორც კერძოსამართლებრივი წესრიგის სუბიექტი, იწოდება ფიზიკურ პირად. მისი სამართალსუბიექტობა შემოფარგლულია უფლებაუნარიანობისა და ქმედუნარიანობის ქონით. ნაშრომი სწორედ ზემოაღნიშნულის სამართლებრივ საფუძვლებს იკვლევს რომის სამართლის ისტორიული კონტექსტისა და ქართული სამართლის განვითარების ჭრილში. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა რომის სამართლის ისტორიულ დანაწესებს პირის უფლებაუნარიანობა-ქმედუნარიანობასთან დაკავშირებით. კვლევაში გაანალიზებულია ისეთი საკითხები, როგორცაა არასრულწლოვანთა ემანსიპაცია, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების ქმედუნარიანობის აღიარება და თანასწორუფლებიანობის პრინციპზე დაფუძნებული სამართალი. განხილულია CRPD - ის გავლენა დღეს მოქმედ ქართულ სამართალზე უფლებაუნარიანობისა და ქმედუნარიანობის ჭრილში. ნაშრომი ხაზს უსვამს საქართველოს კანონმდებლობაში არსებული ხარვეზების აღმოფხვრის საჭიროებას.

Legal Capacity of a Person

Authors - Nikoloz Bluishvili, Nikoloz Tskvitinidze

Supervisor - Ketevan Kvinikadze

Tbilisi State University

An individual, as a subject of private law, is referred to as a natural person. Their legal capacity is limited to the possession of legal capacity and capability. This paper examines the legal foundations of the aforementioned in the context of Roman law history and the development of Georgian law. Special attention is given to the historical provisions of Roman law concerning the legal capacity and capability of individuals. The research analyzes issues such as the emancipation of minors, the recognition of the legal capability of persons with disabilities, and the principle of equality of rights in law. It discusses the impact of the CRPD on the current Georgian legal framework regarding legal capacity and capability. The paper emphasizes the need to eliminate existing gaps in Georgian legislation.

რომაული სამართლის მემკვიდრეობა და მისი გავლენა სხვადასხვა იურიდიულ სისტემებზე

ავტორი - სალომე აბესაძე

ხელმძღვანელი - ანა წიგნაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

რომაული სამართალი, რომელიც ძველ რომში ჩამოყალიბდა, დღემდე აქტუალური და მნიშვნელოვანი რჩება თანამედროვე სამართლებრივი სისტემებისთვის. ეს კვლევა აანალიზებს რომაული სამართლის გავლენას სხვადასხვა სამართლებრივ ოჯახებზე, მათ შორის რომანულ-გერმანულ და საერთო სამართალზე. ასევე, განხილულია რომაული სამართლის მემკვიდრეობის თავისებურებები და მისი აქტუალობა თანამედროვე სამყაროში. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ რომაული სამართლის პრინციპები და ინსტიტუტები ფართოდ გამოიყენება თანამედროვე სამართლებრივ სისტემებში, მათ შორის სამოქალაქო, სავაჭრო და საერთაშორისო სამართლის სფეროებში. რომაული სამართლის მემკვიდრეობა განსაკუთრებით მკაფიოდ ჩანს კონტინენტური ევროპის სამართლებრივ სისტემებში, სადაც რომაული სამართალი საფუძვლად უდევს კოდექსებს და სამართლებრივ ინსტიტუტებს.

The Legacy of Roman Law and Its Influence on Various Legal Systems

Author - Salome Abesadze

Supervisor - Ana Tsignadze

Tbilisi State University

Roman law, which was formed in ancient Rome, remains relevant and important for modern legal systems to this day. This study analyzes the influence of Roman law on various legal families, including Romano-Germanic and common law. The features of the legacy of Roman law and its relevance in the modern world are also discussed. The study found that the principles and institutions of Roman law are widely used in modern legal systems, including in the fields of civil, commercial and international law. The legacy of Roman law is especially clearly visible in the legal systems of continental Europe, where Roman law underlies codes and legal institutions.

ელექტრონული აპარატების გამოყენება საარჩევნო პროცესებში-თანამედროვე საქართველო, თანამედროვე გამოწვევების წინაშე

ავტორები - თამარი ჯაბანიშვილი და ნატა გეწაძე

ხელმძღვანელ - თორნიკე გოგისვანიძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ცივილიზებული სახელმწიფო, რომელიც პრეტენზიას აცხადებს დემოკრატიულობასა და სამართლიანობაზე წარმოდგენელია ფარული, პირდაპირი, საყოველთაო და თანასწორი არჩევნების გარეშე. აღნიშნული საქართველოს კანონმდებლობაში რეგულირდება საქართველოს კონსტიტუციითა და საარჩევნო კოდექსით, მიუხედავად ამგვარი მოწესრიგებისა, დღევანდელობაში არჩევნების პროცედურასა და მასთან დაკავშირებულ საკითხებზე მაინც არსებობს აზრთა სხვადასხვაობა, რაც გამოწვეულია მოსახლეობის დაბალი ცნობიერების დონით.ეს თემა განსაკუთრებით აქტუალურია დღეს, როდესაც მსოფლიოს არაერთი ქვეყნის მსგავსად საქართველოც დადგა გამოწვევის წინაშე-ჩაატაროს ტრადიციული მეთოდისაგან განსხვავებული თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით ელექტრონული არჩევნები.შესაბამისად,ჩვენი კვლევის ობიექტს წარმოადგენს ელექტრონული არჩევნების სამომავლო ბედი საქართველოში და ის გამოწვევები,რომელთან გამკლავებაც მოუწევს ჩვენს ქვეყანას.ამასთანავე, მნიშვნელოვანია ისიც, რომ არჩევნების პროცედურა გარკვეული სპეციფიკით ხასიათდება, რომელთა მიმართებითაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება მოსახლეობის ნდობის საკითხს, სწორედ ამიტომ, აღნიშნული კვლევის უმთავრესი მიზანია განისაზღვროს არჩევნების ლეგიტიმურობისა და მისი საკანონმდებლო წინაპირობების აუცილებელი კავშირი, გამოიკვლიოს და გაანალიზოს ამ საკითხთან დაკავშირებული სხვა დემოკრატიული ქვეყნების გამოცდილება და სხვა რიგი საკითხები.კვლევის პროცესში გამოყენებული მეთოდი კი იძლევა საშუალებას თემა უფრო სიღრმისეულად და ობიექტურად იქნას განხილული.

Tamar Jabanishvili and Nata Getsadze

Supervisor - Tornike Gogisvanidze

Tbilisi State University

A civilized state that claims to be democratic and just is unthinkable without secret, direct, universal and equal elections. The aforementioned Georgian legislation is regulated by the Constitution of Georgia and the Election Code. Despite such regulation, there are still differences of opinion on the election procedure and related issues today, which is caused by the low level of awareness of the population. This topic is especially relevant today, when, like many countries in the world, Georgia has faced the challenge of conducting electronic elections using modern technologies that differ from the traditional method. Accordingly, the object of our research is the future fate of electronic elections in Georgia and the challenges that our country will have to deal with. At the same time, it is also important that the election procedure is characterized by certain specifics, in relation to which the issue of public trust is given special importance. That is why the main goal of this research is to determine the necessary connection between the legitimacy of elections and its legislative prerequisites, to investigate and analyze the experience of other democratic countries related to this issue, and a number of other issues. The method used in the research process provides Allows the issue to be discussed more in-depth and objectively.

ავტორი - ქეთევან ჩხაიძე
ხელმძღვანელი - გიორგი დავითაშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სოციალური კონტრაქტი, როგორც საზოგადოებაში წესრიგის დამყარებისა და მოქალაქეების უფლებების დაცვის ხელშეკრულება, აქტუალური საკითხია თანამედროვე საქართველოსთვის. ეს ნაშრომი ანალიზებს სოციალური კონტრაქტის ძირითად პრინციპებს, ჰობსის, ლოკის და რუსოს მიდგომებს და მათ აქტუალობას საქართველოში. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ საქართველოში სოციალური კონტრაქტის განხორციელებაში არსებობს გარკვეული გამოწვევები, როგორცაა უთანასწორობა, კორუფცია და ინსტიტუციური სისუსტეები. ნაშრომში წარმოდგენილია რეკომენდაციები სოციალური კონტრაქტის გაძლიერებისა და საზოგადოებაში ნდობის აღდგენის მიზნით.

Social Contract Theory: Fundamental Principles and Impact on Society

Author - Ketevan Chkhaidze
Supervisor - Giorgi Davitashvili
Tbilisi State University

The social contract, as an agreement to establish order in society and protect the rights of citizens, is a topical issue for modern Georgia. This paper analyzes the basic principles of the social contract, the approaches of Hobbes, Locke and Rousseau and their relevance in Georgia. The research found that there are certain challenges in the implementation of the social contract in Georgia, such as inequality, corruption and institutional weaknesses. The paper presents recommendations for strengthening the social contract and restoring trust in society.

არჩევნებში სავალდებულო მონაწილეობა - დემოკრატიული განვითარებისკენ მიმართული
ბიძგი, თუ პიროვნების ავტონომიის შეზღუდვა?

ავტორი - ლიზი ბარამიძე
ხელმძღვანელი - მერი კაპანაძე, თსუ - ს ასოცირებული პროფესორი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

არჩევნებში სავალდებულო მონაწილეობა სახელმწიფოსა და საზოგადოების დღის წესრიგში არსებულ საკითხთაგან ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი და ამავედროულად, აქტუალურია. თემის აქტუალურობას კი განაპირობებს მის გარშემო არსებული მრავალმხრივი დამოკიდებულება - ზოგისთვის იგი დემოკრატიულობის სიმბოლოა, ზოგისთვის პოლიტიკურად პრობლემატური საკითხების გადაჭრის გზა ან კიდევ ერთ-ერთი ფუნდამენტური უფლების - არჩევნის თავისუფლების - უხეში დარღვევა. მოცემული კვლევა მიზნად ისახავს სწორედ ამ საზოგადო არგუმენტებისა თუ მეცნიერთა აზრების განხილვა და შედარებითი ანალიზის საფუძველზე მათ შესახებ როგორც ნეგატიური, ისე პოზიტიური ასპექტების დაფიქსირება. როგორც სასამართლო პრაქტიკისა, ისევე სტატისტიკური მონაცემების გამოყენებით, ნაშრომში გამოვავლენ თუ რა გზებით შეიძლება იქონიოს გავლენა სახელმწიფოსა თუ საზოგადოებაზე არჩევნებში სავალდებულო მონაწილეობის პრაქტიკის ჩვეულებად დანერგვამ. საბოლოო ჯამში, ჩემი მიზანია, ცნობიერების ამაღლება არჩევნებში სავალდებულო მონაწილეობასთან დაკავშირებით და მისი, როგორც განვითარების საწინდარისა თუ უფლებების დარღვევის მექანიზმის განხილვა.

Compulsory participation in elections - a push towards democratic development or a restriction of personal autonomy?

Author - Lizi Baramidze

Supervisor - Meri Kapanadze, Associate Professor, TSU

Compulsory participation in elections is one of the most important and at the same time topical issues on the agenda of the state and society. The topicality of the topic is determined by the multifaceted attitude surrounding it - for some it is a symbol of democracy, for others a way to solve politically problematic issues or a gross violation of another fundamental right - freedom of choice. This study aims to discuss these public arguments or the opinions of scientists and, based on a comparative analysis, to identify both negative and positive aspects of them. Using both judicial practice and statistical data, the paper will show in what ways the introduction of the practice of compulsory participation in elections as a habit can affect the state or society. Ultimately, my goal is to raise awareness about mandatory voting and to discuss it as a prerequisite for development or a mechanism for violating rights.

ფემციდის სამართლებრივი რეგულირება და პრაქტიკული გამოწვევები

ავტორი - ანა თირქია

ხელმძღვანელი - გიორგი გამხიტაშვილი

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

ფემიციდი, როგორც ქალის მკვლელობა გენდერული ნიშნით, გლობალური პრობლემაა, რომელიც მოითხოვს კომპლექსურ მიდგომას. ეს ნაშრომი ახალიზებს ფემიციდის მიზეზებს, მის გავრცელებას საქართველოში და სამართლებრივი რეგულირების სისუსტეებს. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ ფემიციდი გამოწვეულია გენდერული უთანასწორობით, პატრიარქალური სისტემით და საზოგადოებაში ძალადობის ნორმალიზაციით. საქართველოში ფემიციდის შემთხვევები ხშირად რჩება გამოუძიებელი, რაც მიუთითებს სამართლებრივი სისტემის არაეფექტურობაზე. ნაშრომში წარმოდგენილია რეკომენდაციები ფემიციდის პრევენციისა და მსხვერპლთა დაცვის გაძლიერების მიზნით.

Legal Regulation of Femicide and Practical Challenges

Author - Ana Tirkia

Supervisor - Giorgi Gamkhitashvili

Grigol Robakidze University

Femicide, as the murder of women on gender grounds, is a global problem that requires a complex approach. This paper analyzes the causes of femicide, its spread in Georgia, and the weaknesses of legal regulation. The research found that femicide is caused by gender inequality, the patriarchal system, and the normalization of violence in society. Cases of femicide in Georgia often remain uninvestigated, which indicates the ineffectiveness of the legal system. The paper presents recommendations for the prevention of femicide and strengthening the protection of victims.

დაუმთავრებელი დანაშაული და მისი პრობლემური ასპექტები

ავტორი - ანუკი ხარაძე

ხელმძღვანელი - გიორგი გამხიტაშვილი

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

აბსტრაქტი წარმოადგენს დაუმთავრებელი დანაშაულის კონცეფციის ყოვლისმომცველ ანალიზს. სტატიაში განხილულია დაუმთავრებელი დანაშაულის სხვადასხვა სახეები (მომზადება, მცდელობა, ნებაყოფლობითი ხელის აღება), მათი სამართლებრივი რეგულირება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მიხედვით და საერთაშორისო პრაქტიკა. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო პრობლემურ საკითხებს, როგორცაა განზრახვის დადგენა, მცდელობისა და მომზადების გამიჯვნა და ნებაყოფლობითი ხელის აღების კრიტერიუმები. სტატიაში ასევე წარმოდგენილია კონკრეტული სასამართლო პრაქტიკის მაგალითები და განხილულია შესაძლო გაუმჯობესების გზები დაუმთავრებელი დანაშაულის სამართლებრივი რეგულირების სფეროში.

Unfinished Crime and Its Problematic Aspects

Author - Anuki Kharadze

Supervisor: Giorgi Gamkhitashvili

Grigol Robakidze University

The abstract is a comprehensive analysis of the concept of unfinished crime. The article discusses various types of unfinished crimes (preparation, attempt, voluntary participation), their legal regulation according to the Criminal Code of Georgia and international practice. Special attention is paid to problematic issues, such as determining intent, separating attempt and preparation, and the criteria for voluntary participation. The article also presents examples of specific judicial practice and discusses possible ways of improvement in the field of legal regulation of unfinished crimes.

დევნა გენდერის ნიშნით, როგორც დანაშაული ადამიანურობის წინააღმდეგ

ავტორი - ნათია ხორავა

ხელმძღვანელი - თამთა ზაალიშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

დაუმთავრებელი დანაშაული წარმოადგენს სამართალწარმოების ერთ-ერთ რთულ და საკამათო ასპექტს. სტატიაში განხილულია დაუმთავრებელი დანაშაულის სხვადასხვა სახეები (მომზადება, მცდელობა, ნებაყოფლობითი ხელის აღება) და მათი სამართლებრივი რეგულირება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მიხედვით. ასევე, შედარებულია საერთაშორისო პრაქტიკა და განხილულია არსებული პრობლემები, როგორცაა განზრახვის დადგენა, მცდელობისა და მომზადების გამიჯვნა და ნებაყოფლობითი ხელის აღების კრიტერიუმები. სტატიაში წარმოდგენილია კონკრეტული სასამართლო პრაქტიკის მაგალითები და განხილულია შესაძლო გაუმჯობესების გზები დაუმთავრებელი დანაშაულის სამართლებრივი რეგულირების სფეროში.

Persecution on the Basis of Gender as a Crime Against Humanity

Author - Natia Khorava

Head - Tamta Zaalishvili

Tbilisi State University

Unfinished crime is one of the complex and controversial aspects of legal proceedings. The article discusses various types of unfinished crimes (preparation, attempt, voluntary participation) and their legal regulation according to the Criminal Code of Georgia. It also compares international practice and discusses existing problems, such as determining intent, separating attempt and preparation, and the criteria for voluntary participation. The article presents examples of specific judicial practice and discusses possible ways of improvement in the field of legal regulation of unfinished crimes.

ქორწინების კონსტიტუციური გარანტიებისა და რეგულაციების გამოწვევები

ავტორი - ნიკოლოზ მურადოვი

ხელმძღვანელი - ირაკლი ლეონიძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მოცემული კვლევა ეძღვნება XX საუკუნის ქართული რომანის განვითარების ტენდენციების შესწავლას. ნაშრომში განხილულია როგანის ჟანრის ევოლუცია, მისი კავშირი ისტორიულ და სოციალურ-პოლიტიკურ მოვლენებთან. ანალიზებულია ქართველი მწერლების როლი რომანის განვითარებაში და მათი ნაწარმოებების თემატიკა. კვლევისთვის გამოყენებულია ისტორიულ-ლიტერატურული და შედარებითი მეთოდები. კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ XX საუკუნის ქართული რომანი მრავალფეროვანი და მდიდარი ლიტერატურული მემკვიდრეობაა, რომელიც ასახავს ქართული საზოგადოების ისტორიულ განვითარებას და მის კულტურულ იდენტობას.

Challenges of Constitutional Guarantees and Regulations of Marriage

Author - Nikoloz Muradov

Supervisor - Irakli Leonidze

Tbilisi State University

This research is dedicated to the study of the development trends of the Georgian novel of the 20th century. The paper discusses the evolution of the novel genre, its connection with historical and socio-political events. The role of Georgian writers in the development of the novel and the themes of their works are analyzed. Historical-literary and comparative methods were used for the research. As a result of the research, it was determined that the Georgian novel of the 20th century is a diverse and rich literary heritage, which reflects the historical development of Georgian society and its cultural identity.

დაზარალებულის უფლებები სისხლის სამართლის პროცესში

ავტორები - სალომე ნაჭყებია და ლიზი ბოლქვაძე

ხელმძღვანელი - მაგდა ტატიშვილი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აღნიშნული ნაშრომი იკვლევს სოციალური მედიის გავლენას თინეიჯერების თვითშეფასებაზე. კვლევის მიზანია დადგინდეს, თუ როგორ კავშირშია სოციალური მედიის გამოყენება თვითშეფასების დონესთან და ფსიქოლოგიურ კეთილდღეობასთან. კვლევისთვის გამოყენებული იქნა კითხვარი, რომელიც შეავსეს 100-მა თინეიჯერმა. კვლევის შედეგები აჩვენებს, რომ სოციალური მედიის ინტენსიური გამოყენება დაკავშირებულია დაბალი თვითშეფასების დონესთან და დეპრესიის სიმპტომებთან. კვლევის შედეგები მიუთითებს იმაზე, რომ სოციალური მედიის გადაჭარბებულმა გამოყენებამ შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს თინეიჯერების ფსიქიკურ ჯანმრთელობაზე.

Victim's Rights in Criminal Justice

Authors - Salome Nachkebia and Lizi Bolkvadze

Supervisor - Magda Tatishvili

Tbilisi State University

This paper examines the impact of social media on teenagers' self-esteem. The aim of the study is to determine how social media use is related to self-esteem and psychological well-being. A questionnaire was used for the study, which was completed by 100 teenagers. The results of the study show that intensive use of social media is associated with low self-esteem and symptoms of depression. The results of the study indicate that excessive use of social media can negatively affect the mental health of teenagers.

საქართველოში არსებული ცნობიერების პრობლემა შრომითი სამართლის კრილში

ავტორები - ქეთევან გეთიაშვილი და გიორგი გელაშვილი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სტატია იკვლევს ქართული შრომის კანონმდებლობის ეფექტურობას დასაქმებულთა უფლებების დაცვის თვალსაზრისით. ანალიზის შედეგად გამოვლინდა, რომ კანონის დარღვევის შემთხვევები ხშირია, რაც გამოწვეულია როგორც დასაქმებულთა ცნობიერების დაბალი დონით, ასევე კანონის არაეფექტური განხორციელებით. სტატიაში წარმოდგენილია

რეკომენდაციები, რომლებიც მიმართულია არსებული პრობლემების გადაჭრისკენ და ქართული შრომის ბაზრის გაუმჯობესებისკენ.*

The problem of awareness in Georgia in the context of labor law

Authors - Ketevan Getiashvili and Giorgi Gelashvili

Tbilisi State University

The article examines the effectiveness of Georgian labor legislation in terms of protecting employees' rights. The analysis revealed that cases of violation of the law are frequent, which is caused by both the low level of awareness of employees and the ineffective implementation of the law. The article presents recommendations aimed at solving existing problems and improving the Georgian labor market. *

სამართლიანობის აღდგენა, როგორც სასჯელის ფუნდამენტური მიზანი

ავტორი: გიორგი ჩხიკვაძე

ხელმძღვანელი: ირინე ხერხეულიძე

წინამდებარე კვლევა იკვლევს სამართლიანობის აღდგენის კონცეფციის ევოლუციას ანტიკური სამყაროდან თანამედროვეობამდე. ანალიზის საფუძველზე დადგინდა, რომ სამართლიანობის აღდგენის გაგება მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდა სხვადასხვა ისტორიულ პერიოდში. თუ ანტიკურ სამყაროში სამართლიანობა ხშირად აიგივებოდა შურისძიებასთან,

თანამედროვე სამართლებრივ სისტემებში ის უკავშირდება რეაბილიტაციისა და სოციალური ინტეგრაციის იდეებს. კვლევა ასევე აჩვენებს, რომ სამართლიანობის აღდგენის კონცეფცია მუდმივად განვითარდება და მოერგება სოციალურ-პოლიტიკურ ცვლილებებს.

Restoring Justice as a Fundamental Goal of Punishment

Author: Giorgi Chkhikvadze

Supervisor: Irine Erkheulidze

This study examines the evolution of the concept of restorative justice from the ancient world to the modern era. Based on the analysis, it was determined that the understanding of restorative justice differed significantly in different historical periods. If in the ancient world justice was often equated with revenge, in modern legal systems it is associated with the ideas of rehabilitation and social integration. The study also shows that the concept of restorative justice is constantly evolving and adapting to socio-political changes.

ონლაინ ბაზრები და პროდუქტის პასუხისმგებლობის რისკები

ავტორები - ქეთევან გიორგაშვილი, ანანო გახარია.

ხელმძღვანელი - გიორგი ჟორჟოლიანი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თანამედროვე ონლაინ პლატფორმები წარმოადგენენ დიდ გამოწვევას იურიდიული რეგულირებისთვის. კვლევა იკვლევს ონლაინ ბაზრების როლს და პასუხისმგებლობას მომხმარებელთა დაცვის თვალსაზრისით. ანალიზის საფუძველზე დადგინდა, რომ ონლაინ პლატფორმები ხშირად აკონტროლებენ სავაჭრო პროცესს და შესაბამისად, იკისრებენ

გარკვეულ პასუხისმგებლობას პროდუქტების ხარისხზე და მომხმარებელთა მომსახურებაზე. ამასთან, არსებობს მნიშვნელოვანი გამოწვევები, როგორცაა: არათანაბარი მოპყრობა, დისკრიმინაცია და სამართლიანი შესვლისა და გასვლის წესების არარსებობა. კვლევა ასევე განიხილავს ამაზონის მაგალითზე პასუხისმგებლობის განსაზღვრის სირთულეებს. დასკვნის სახით აღინიშნება, რომ ონლაინ ბაზრების ეფექტური რეგულირებისთვის აუცილებელია საერთაშორისო მასშტაბით ჰარმონიზებული სამართლებრივი ჩარჩოს შექმნა, რომელიც დაიცავს მომხმარებელთა უფლებებს და ხელს შეუწყობს ჯანსაღი კონკურენციის განვითარებას.

Online Markets and Product Liability Risk

Authors - Ketevan Giorgashvili, Anano Gakharia.

Supervisor - Giorgi Zhorzholiani

Tbilisi State University

Modern online platforms represent a major challenge for legal regulation. The study examines the role and responsibility of online markets in terms of consumer protection. Based on the analysis, it was determined that online platforms often control the trading process and, accordingly, bear some responsibility for the quality of products and customer service. In addition, there are significant challenges, such as: unequal treatment, discrimination and the absence of fair entry and exit rules. The study also discusses the difficulties of determining liability on the example of Amazon. In conclusion, it is noted that for the effective regulation of online markets, it is necessary to create an internationally harmonized legal framework that will protect consumer rights and promote the development of healthy competition.

მიმართულება - მედიცინა

საკანონმდებლო ორგანოში ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლობის პრობლემა საქართველოში და რეკომენდაციები პოლიტიკაში მათი როლის გასაზრდელად

ავტორები - ნიკოლოზ ღლონტი და ჯემალ ცეციტიშვილი

ხელმძღვანელი - ზურაბ მაჭარაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლობა უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში კვლავ დიდ გამოწვევას წარმოადგენს. ამის მიზეზად შეიძლება ჩაითვალოს ეთნიკურ უმცირესობებზე თავსმოხვეული სტერეოტიპები და სოციუმში განსხვავებული შეხედულებები მათ მიმართ. მიუხედავად იმისა, რომ კონსტიტუცია აღიარებს დემოკრატიული სახელმწიფოს პრინციპს, სახეზე არ გვაქვს სახელმწიფოსგან გადადგმული რეალური ნაბიჯები, რაც ხელს შეუწყობს პარლამენტში განსხვავებული ფენების ასახვას, რომელიც რათქმაუნდა მოიაზრებს ეთნიკურ უმცირესობებსაც. ამ პრობლემის გადაჭრის აუცილებლობას ხაზს უვსამს ეთნიკურად არადომინანტი ჯგუფებისთვის დამახასიათებელი, სოციუმისგან განსხვავებული ეკონომიკური თუ სოციალური გამოწვევები, რაც პირდაპირ კავშირშია მათ კულტურასა და განსხვავებული ცხოვრების წესთან. ასეთი პრობლემების დღის წესრიგში დასაყენებლად და ეთნიკურ უმცირესობებში პოლიტიკური აქტივიზმის გასაღვივებლად, საჭიროა მათი წარმომადგენლების ასახვა პარლამენტში. ეს პროცესი კი თავის მხრივ ხელს აძლევს ეთნიკური უმცირესობების სრულფასოვან დამკვიდრებას სოციუმში და ეხმარება მათ რეალური ნების გამოვლენაში. პრობლემის გადასაჭრელად უმნიშვნელოვანესია სახელმწიფოს მხრიდან საკანონმდებლო რეფორმების გატარება და საზოგადოებასთან თანამშრომლობა. აღნიშნული პრობლემების ფონზე, უცხოური პრაქტიკის გათვალისწინებით, ამ საკონფერენციო ნაშრომით შევეცდებით ვიმსჯელოთ იმაზე, თუ რა შეიძლება გაკეთდეს აღნიშნული პრობლემის აღმოსაფხვრელად.

Authors - Nikoloz Glonti and Jemal Tskitishvili

Supervisor - Zurab Macharadze

Tbilisi State University

Representation of ethnic minorities in the highest legislative body is still a big challenge. The reason for this can be considered the stereotypes of ethnic minorities and different views of them in society. Although the constitution recognizes the principle of a democratic state, we do not see any real steps taken by the state, which will help to reflect different layers in the parliament, which certainly includes ethnic minorities. The need to solve this problem is emphasized by the economic and social challenges specific to ethnically non-dominant groups, different from society, which are directly related to their culture and different way of life. In order to put such problems on the agenda and stimulate political activism among ethnic minorities, it is necessary to reflect their representatives in the parliament. This process, in turn, helps the ethnic minorities to fully settle in the society and helps them to show their real will. In order to solve the problem, it is most important to carry out legislative reforms on the part of the state and to cooperate with the society. Against the background of the mentioned problems, taking into account foreign practice, with this conference paper we will try to discuss what can be done to eliminate the mentioned problem.

ავტორები - ბარბარე დევდარიანი და ზუკა კირკიტაძე

ხელმძღვანელი - ნინო რაჭველიშვილი

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

თანამედროვე ონლაინ პლატფორმები წარმოადგენენ დიდ გამოწვევას იურიდიული რეგულირებისთვის. კვლევა იკვლევს ონლაინ ბაზრების როლს და პასუხისმგებლობას მომხმარებელთა დაცვის თვალსაზრისით. ანალიზის საფუძველზე დადგინდა, რომ ონლაინ პლატფორმები ხშირად აკონტროლებენ სავაჭრო პროცესს და შესაბამისად, იკისრებენ გარკვეულ პასუხისმგებლობას პროდუქტების ხარისხზე და მომხმარებელთა მომსახურებაზე. ამასთან, არსებობს მნიშვნელოვანი გამოწვევები, როგორცაა: არათანაბარი მოპყრობა, დისკრიმინაცია და სამართლიანი შესვლისა და გასვლის წესების არარსებობა. კვლევა ასევე განიხილავს ამაზონის მაგალითზე პასუხისმგებლობის განსაზღვრის სირთულეებს. დასკვნის სახით აღინიშნება, რომ ონლაინ ბაზრების ეფექტური რეგულირებისთვის აუცილებელია საერთაშორისო მასშტაბით ჰარმონიზებული სამართლებრივი ჩარჩოს შექმნა, რომელიც დაიცავს მომხმარებელთა უფლებებს და ხელს შეუწყობს ჯანსაღი კონკურენციის განვითარებას.

Artificial Intelligence and Medicine

Authors - Barbara Devdariani and Zuka Kirkitadze

Head - Nino Rachvelishvili

Grigol Robakidze University

Modern online platforms pose a major challenge for legal regulation. The study examines the role and responsibility of online marketplaces in terms of consumer protection. Based on the analysis, it was determined that online platforms often control the trading process and, accordingly, bear some responsibility for the quality of products and customer service. In addition, there are significant challenges, such as: unequal treatment, discrimination and the absence of fair entry and exit rules. The study also discusses the difficulties of determining liability using the example of Amazon. In conclusion, it is noted that for the effective regulation of online marketplaces, it is necessary to create an internationally harmonized legal framework that will protect consumer rights and promote the development of healthy competition.

მიმართულება - პოლიტიკური მეცნიერებანი

ღია მმართველობა, მისი მნიშვნელობა და გამოწვევები

ავტორი - ანი გობრონიძე

კვლევა იკვლევს კარგი მმართველობის კონცეფციას და მის განხორციელებას საქართველოს მაგალითზე. ანალიზის საფუძველზე დადგინდა, რომ კარგი მმართველობა მოიცავს რვა ძირითად კომპონენტს, მათ შორის: მონაწილეობა, კანონის უზენაესობა, რეაგირება, კონსენსუსზე ორიენტირებულობა, თანასწორობა, ეფექტიანობა, ანგარიშვალდებულება და გამჭვირვალობა. საქართველო აქტიურად არის ჩართული ღია მმართველობის პარტნიორობის ინიციატივაში და ახორციელებს რეფორმებს ამ მიმართულებით. თუმცა, არსებობს გამოწვევები, როგორცაა მოქალაქეთა ჩართულობის არასაკმარისი დონე და პრივატიზაციის პროცესების გამჭვირვალობის ნაკლებობა. კვლევა ასკვნის, რომ კარგი მმართველობის განვითარებისთვის საჭიროა მუდმივი ძალისხმევა და ყველა დაინტერესებული მხარის ჩართულობა.

Open Governance, Its Importance and Challenges

Author - Ani Gobronidze

Supervisor - Maia Kopaleishvili

The study examines the concept of good governance and its implementation using the example of Georgia. Based on the analysis, it was determined that good governance includes eight main components, including: participation, rule of law, responsiveness, consensus-based, equality, efficiency, accountability and transparency. Georgia is actively involved in the Open Government Partnership initiative and is implementing reforms in this direction. However, there are challenges, such as the insufficient level of citizen engagement and the lack of transparency in privatization processes. The study concludes that continuous efforts and the involvement of all stakeholders are required to develop good governance.

ღუალური განათლების თანამედროვე გამოწვევები საქართველოში

ავტორები - ნინო სეფიაშვილი და ნინო ჩაჩანიძე

ხელმძღვანელი - ვასილ კიკუტაძე

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

დუალური განათლება, რომელიც აერთიანებს აკადემიურ სწავლებას სამუშაო გამოცდილებასთან, წარმოადგენს თანამედროვე განათლების პერსპექტიულ მოდელს. კვლევა იკვლევს დუალური განათლების კონცეფციას, მის განხორციელებას სხვადასხვა ქვეყნებში და მის პოტენციალს საქართველოში. დუალური განათლება სტუდენტებს აღჭურავს არა მხოლოდ თეორიული ცოდნით, არამედ პრაქტიკული უნარებით, რაც მათ დასაქმების ბაზარზე კონკურენტუნარიანს ხდის. კვლევა ასევე განიხილავს დუალური განათლების დანერგვის დადებით და უარყოფით მხარეებს, ასევე საქართველოში ამ სისტემის განვითარების პერსპექტივებს.

Contemporary Challenges of Dual Education in Georgia

Authors - Nini Sepiashvili and Nino Chachanidze

Head - Vasil Kikutadze

Grigol Robakidze University

Dual education, which combines academic training with work experience, is a promising model of modern education. The study examines the concept of dual education, its implementation in different countries and its potential in Georgia. Dual education equips students not only with theoretical knowledge, but also with practical skills, which makes them competitive in the employment market. The study also discusses the positive and negative sides of the introduction of dual education, as well as the prospects for the development of this system in Georgia.

მიმართულება - ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებები

„პოზიტიური მშობლობის“ ცოდნის შესწავლა

ავტორები - ანი ხუნაშვილი და ანა დავაძე

ხელმძღვანელი - ნინო ლაბარტყავა

გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

კვლევის მიზანი იყო შეფასებულიყო საქართველოში მცხოვრები მშობლების დამოკიდებულება ადრეული ასაკის ბავშვების მიმართ. კვლევაში მონაწილეობა მიიღო 60-მა მშობელმა, რომლებმაც შეავსეს სპეციალური კითხვარი. კვლევის შედეგები აჩვენებს, რომ მშობლების უმეტესობა ავლენს საშუალო დონის ცნობიერებას პოზიტიური მშობლობის შესახებ. თუმცა, არსებობს გარკვეული ხარვეზები მშობლების ცოდნაში, განსაკუთრებით ახალგაზრდა მშობლებთან მიმართებაში. კვლევამ ასევე გამოავლინა კავშირი მშობლის განათლების დონესა და პოზიტიური მშობლობის პრაქტიკებს შორის. მიღებული შედეგები ხაზს უსვამს მშობლების განათლების მნიშვნელობას და აუცილებლობას, შემუშავდეს მიზანმიმართული პროგრამები, რომლებიც ხელს შეუწყობენ პოზიტიური მშობლობის უნარების განვითარებას.

Study of 'Positive Parenting' Knowledge

Authors - Ani Khunashvili and Ana Davadze

Supervisor - Nino Labartkava

Grigol Robkaidze University

The aim of the study was to assess the attitudes of parents living in Georgia towards their early childhood children. 60 parents participated in the study and filled out a special questionnaire. The results of the study show that most parents demonstrate an average level of awareness of positive parenting. However, there are certain gaps in parents' knowledge, especially in relation to young parents. The study also revealed a connection between the level of parental education and positive parenting practices. The results obtained emphasize the importance of parental education and the need to develop targeted programs that will contribute to the development of positive parenting skills.

ISBN 978-9941-521-04-1

გამომცემლობა „უნივერსალი“

თბილისი, 0186, ა. ჰოლიბაოვსკაიას №4. ☎: 5(99) 17 22 30; 5(99) 33 52 02
E-mail: universal505@ymail.com; gamomcemlobauniversali@gmail.com